

Notariaat magazine

maandelijks informatie- en opinieblad
voor en over het notariaat

editie 9 | september 2013 | jaargang 13

*Naar een
nieuwe
ordestructuur*

8

*Een voorproef
van het
wetenschappelijk congres*

16

*Nieuwe serie:
Op de markt*

24

***Nieuwe catalogus
Notariële Stichting***

***‘Van ganzenveer
tot apenstaartje’***

KNB

Koninklijke Notariële
Beroepsorganisatie

Sdu UITGEVERS

PAO-cursussen najaar 2013

Koninklijke Notariële
Beroepsorganisatie

Ondernemingsrechtelijke contracten maken en beoordelen

25 september en 2 oktober

10 KNB
Amsterdam

Actualiteiten Personen- en familierecht

2 oktober

4 KNB
Nijmegen

Zekerheidsrechten verdiept

8 en 9 oktober

16 KNB
Den Dolder

Het signaleren van Red Flags in de notarispraktijk

24 oktober

4 KNB
Utrecht

Insolventierecht verdiept

28 en 29 oktober

16 KNB
Zeist

De nieuwe BV: 1 jaar later

5 november

5 KNB
Utrecht

«JOR» Actueel Insolventie, financiering en zekerheden

6 november

4 KNB
Amsterdam

Jaarrekening lezen voor de jurist

7 en 13 november

12 KNB
Amsterdam

Concern, financiering en aansprakelijkheid

12 november

6 KNB
Amsterdam

Bestuursrecht verdiept

12, 19 en 26 november

18 KNB
Nijmegen

De Wwft in de praktijk

14 november

4 KNB
Amsterdam

«JOR» Actueel Ondernemingsrecht

21 november

4 KNB
Amsterdam

Geschillen in het Vennootschapsrecht

26 november en 10 december

12 KNB
Amsterdam

«JOR» Actueel Effectenrecht

12 december

4 KNB
Amsterdam

Appartementsrecht en aanverwante rechtsfiguren

17 december

6 KNB
Utrecht

Verder denken • Scherper zijn

Centrum voor Postacademisch Juridisch Onderwijs

CIB Centraal InkoopBureau

Dé kantoor specialist voor notarissen

Notarieel aktepapier van het CIB:

**AKTEPAPIER VAN EEN HOGERE KWALITEIT MET LAAGSTE
PRIJS GARANTIE ÉN LEVERTERMIJN VAN 1 DAG!**

- Nergens voordeliger: altijd 5% onder de marktprijs
- Het best beveiligde papier in zijn soort
- Conform de door de KNB opgestelde regels en verordeningen
- NEN2728-gecertificeerd voor duurzaam archiveren
- Verkrijgbaar in kwaliteitssoorten Eminent en Confident
- Al leverbaar vanaf 1 doos à 6 pakken per soort
- Vandaag vóór 14:00 uur besteld, morgen in huis!

**Het notarieel aktepapier van het CIB
is het best beveiligde papier in zijn soort:**

- Gecentreerd watermerk met het logo van de KNB.
- Notarieel aktepapier is een waardedocument. In Nederland is het gebruikelijk dat waardedocumenten 'optisch dood' zijn, wat inhoudt dat het papier onder aanstraling met Ultra Violet licht niet oplicht. Documentexperts doen bij controle op documentfraude als eerste een U.V.-test. Als een (gedeelte van) een document toch oplicht, kan dit een aanwijzing zijn dat er in de tekst iets veranderd is. Een vals of vervalst document zal dan ook onmiddellijk opvallen.

**Bel ons nu voor een gratis proefpakket
en oordeel zelf:**

079 36 38 400

www.cib.nl/webshop

CIB Centraal InkoopBureau BV Postbus 330 2700 AH Zoetermeer

telefoon: 079 36 38 400 e-mail: info@cib.nl

SCHOONHEID ZOEKT STEUN

WIJ HEBBEN STEUN NODIG VOOR ONDERZOEK,
RESTAURATIES EN EDUCATIEVE PROJECTEN DIE
ANDERS NIET GEREALISEERD KUNNEN WORDEN.

RIJKSMUSEUM.NL/STEUN

RIJKS MUSEUM

Educatieproject mogelijk gemaakt door de Vandenbroek Foundation | Foto: Myra May

Algemeen Niet
Regerende Instelling

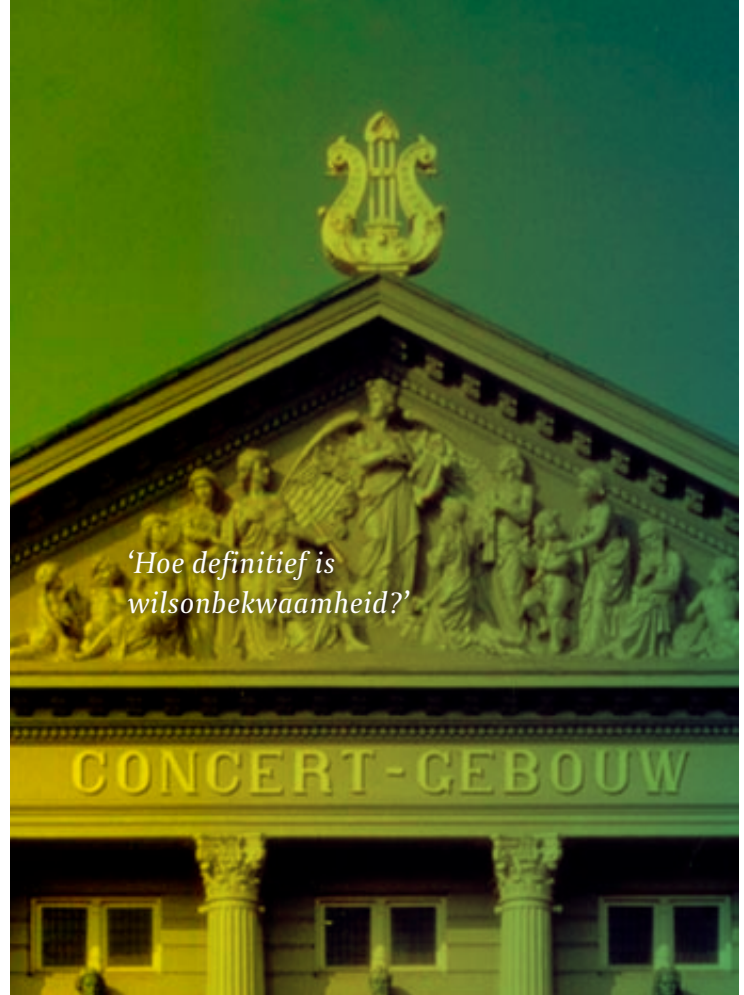
ANBI

CBF
NL

'Nu al is de opkomst bij ringvergaderingen een probleem'

'Hoe definitief is wilsonbekwaamheid?'

8 Betrokkenheid van leden vergroten, het blijft een lastig punt

Waar wil de orde over twintig jaar zijn? Die vraag ligt ten grondslag aan 'Een verbeterde orde', een discussiestuk met ideeën over een nieuwe structuur van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB). De organisatie moet slagvaardiger, en oog hebben voor de belangen van de leden. Veel nadruk ligt op een betere communicatie tussen bestuur, bureau en leden. Maar wordt iedereen wel voldoende gehoord?

16 Wetenschappelijk congres KNB: een voorproef

Vrijdag 4 oktober 2013 vindt het wetenschappelijk congres van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) plaats. Het thema is vergrijzing en het notariaat. Het preadvies 'Notariële bescherming van ouderen' zal die dag worden besproken. Maar er is meer. Vier sprekers lichten alvast een tipje van de sluier op.

Beroeps- en praktijkuitoefening

- 29 Uitzonderingen in toelichting BUD niet limitatief
- 29 Oplossing Vakantiepuzzel
- 30 ECH 3.0 gaat van start
- 30 KNB-bestuur stelt Beleidsregel integere beroepsuitoefening vast
- 32 KNB doet 186 peer reviews in eerste halfjaar
- 32 Close up: Lesley Kortbeek
- 33 Voorlopige kadastrale grenzen: hoe zit dat?
- 33 KNB Cursusagenda
- 34 Sluit u aan bij de campagne DementieEnDan!
- 34 KNB stemt in met voorgestelde Uitvoeringswet EU-executieverordening

Verder in dit nummer

- 6 Nieuws
- 12 Stelling: Wilsverklaring bij de notaris in plaats van arts
- 14 Onderzocht: de overheidsonderneming
- 15 Column Nora van Oostrom-Streep
- 19 Terugblik: Caroline de Maat
- 26 En verder: Ernst Loendersloot
- 28 Specialisten
- 29 Column Franc Wilmink
- 35 Opinie
- 36 Tuchtrect
- 38 Personalialia
- 38 Kanocolumn

'Het platform wil online leads genereren voor notariskantoren'

20 'Van ganzenveer tot apenstaartje'

De notaris in woord en beeld toont de cultuurhistorische collectie van de Notariële Stichting en licht die toe. Het koffietafelboek over het werkterrein van de notaris staat vol historische schatten en nieuwe vondsten. Een gesprek met de samenstellers.

24 Nieuwe serie: Op de markt

Notarissen wachten niet meer 'tot het grind knerpt', maar gaan actief de boer op. Zij slaan de handen ineen om aan marketingstootkracht te winnen. Of bundelen hun krachten om te besparen op overheadkosten, om kennis te delen en/of vakinhoudelijke innovatie te bevorderen. Hoe doen zij dat? In een nieuwe serie belichten wij verschillende formules.

OP DE COVER

Conservator Liesbeth van der Marck en kunsthistorica Marianne Eisma vertellen op p. 20 over de nieuwe catalogus van de Notariële Stichting.

Notariaat Magazine
editie 9, september 2013

COLOFON

Notariaat Magazine is een uitgave van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) en publiceert nieuws en achtergronden over onderwerpen die het notariaat raken. Bij de KNB zijn ruim 1.400 notarissen en 1.850 kandidaat-notarissen aangesloten. Het blad wordt in een oplage van ruim 5.000 exemplaren verspreid onder KNB-leden en externe relaties. Notariaat Magazine verschijnt eenmaal per maand, met uitzondering van de maand augustus. De redactie van Notariaat Magazine is onafhankelijk en werkt op basis van een redactiestatuut. De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden brieven en opinies in te korten.

Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB)
Spui 184
Postbus 16020
2500 BA 's-Gravenhage
telefoon: 070 3307111
fax: 070 3621749

Redactie: Mechtelt Lindenhovius (hoofdredacteur), Jessica Hendriks (redacteur), Clemens van Gessel (correctie),
Telefoon 070 3307170, **e-mail** nm@knb.nl

Aan dit nummer werkten mee:
Lex van Almelo, Tatiana Scheltema,
Jolanda aan de Stegge, Arnoud Veilbrief

Redactieraad: Hans Willem Heetebrij, Kees Louwerens, Maarten Meijer (voorzitter), Hens Meengs, Ariën Nielsen, Nora van Oostrom-Streep, Mariska Verkooijen en Teska van Vuren

Foto's: Truus van Gog
Omslag: Truus van Gog

Vormgeving:
Okapi. Corporate Identity Atelier

Uitgever: Sdu Uitgevers,
Peter Frissen
Prinses Beatrixlaan 116
2595 AL 's-Gravenhage
Postbus 20025
2500 EA 's-Gravenhage
telefoon: 070 3789571

Druk: DeltaHage
grafische dienstverlening, Den Haag

Abonnementen: De abonnementsprijs bedraagt 107,95 euro per jaar (excl. btw en incl. administratie- en verzendkosten), prijswijzigingen voorbehouden

Abonnementenadministratie:
Sdu Klantenservice
Postbus 20014, 2500 EA 's-Gravenhage
telefoon: 070 3789880, fax: 070 3789783

Vanwege de aard van de uitgave, gaat Sdu uit van een zakelijke overeenkomst; deze overeenkomst valt onder het algemene verbintenissenrecht.

Advertentie-acquisitie: Sales & Services,
Gerrit Kulsdom Postbus 2317, 1620 EH Hooram
telefoon: 0229 211211, fax: 0229 270404
e-mail: administratie@salesandservices.nl

ISSN: 1568-4121

© KNB/Sdu Uitgevers
Alle rechten voorbehouden. Behoudens de door de Auteurswet gestelde uitzonderingen, mag niets uit deze uitgave worden vervaardigd (waaronder begrepen het opslaan in een geautomatiseerd gegevensbestand) of openbaar gemaakt, op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever of de KNB. De bij toepassing van art. 16B en 17 Auteurswet wettelijk verschuldigde vergoedingen wegens fotokopieën, dienen te worden voldaan aan de Stichting Reprorecht, Postbus 882, 1180 AW te Amstelveen. Hoewel aan de totstandkoming van deze uitgave de uiterste zorg is besteed, aanvaarden de auteur(s), redacteur(en) en uitgever geen aansprakelijkheid voor eventuele fouten of onvolkomenheden.

Biesheuvel treedt terug als voorzitter MKB-Nederland

Hans Biesheuvel is sinds 1 september niet langer voorzitter van de werkgevers- en ondernemerskoepel Koninklijke Vereniging MKB-Nederland. Hij heeft na ruim twee jaar besloten terug te treden.

Het is voor de voorzitter tijd om zich te bezinnen op nieuwe activiteiten. Daarbij zal het stimuleren en ondersteunen van ondernemerschap een rol blijven spelen. 'Het voorzitterschap van MKB-Nederland heb ik twee jaar met plezier vervuld. Het is van groot belang dat het geluid van ondernemers in Den Haag en Brussel naar voren wordt gebracht en ik heb me hier met hart en ziel aan gewijd. Het waren intensieve jaren, maar de functie heeft mij veel geleerd over belangenbehartiging en politieke mores', aldus Hans Biesheuvel in een persbericht. De huidige vicevoorzitter Michaël van Straalen, voorzitter Koninklijke Metaalunie, volgt Biesheuvel voorlopig op.

Biesheuvel heeft na ruim twee jaar besloten terug te treden.

Hoge Raad beschermt verschoningsrecht notaris

De Hoge Raad heeft in juli een zaak terugverwezen naar de Rechtbank Rotterdam, omdat een rechter-commissaris niet goed om was gegaan met het verschoningsrecht van een notaris. De rechter-commissaris heeft dossiers in beslag genomen zonder in het proces-verbaal de inhoud te vermelden en de aard van de stukken te duiden.

Volgens Justitie onderhield de betrokken notaris zakelijke banden met personen die in het verleden voor misdrijven zijn veroordeeld

De Hoge Raad heeft nu geoordeeld dat de rechter-commissaris te voortvarend te werk is gegaan.

of waartegen een strafrechtelijk onderzoek liep. De notaris zou witwasmogelijkheden aanbieden. In mei 2010 werden dan ook 66 dossiers in beslag genomen.

EERBIEDIGEN OORDEEL VERSCHONINGSGERECHTIGDE

De Hoge Raad heeft nu geoordeeld dat de rechter-commissaris te voortvarend te werk is gegaan. Uitgangspunt is, volgens de Hoge Raad, dat de verschoningsgerechtigde eerst zelf oordeelt over zijn verschoningsrecht met betrekking tot de inbeslaggenomen stukken. Hierbij kan ook het oordeel van de ringvoorzitter worden gevraagd. Het oordeel van de verschoningsgerechtigde wordt geëerbiedigd, tenzij er 'redelijkerwijze geen twijfel over kan bestaan dat dit standpunt onjuist is'.

Wereldwijd notarieel zegel

De Union Internationale du Notariat (UINL) introduceert een wereldwijd notarieel zegel. Doel is een veilige circulatie van internationale akten. Het zegel moet een extra waarborg van echtheid van de notariële akte bieden en vervalsingen tegengaan.

Enige tijd geleden is de experimentele fase begonnen in tien pilotlanden. In Europa zijn dat: België, Frankrijk, Macedonië, Portugal, Spanje en Turkije. In Afrika: Mali en Senegal en in Amerika: Argentinië en Colombia.

U kunt dus in de toekomst te maken krijgen met akten uit het buitenland met dit zegel. Via de site www.uinl.com kunt u nagaan welke notaris het zegel heeft aangebracht. Meer informatie op de site van de UINL www.uinl.org.

Union
Internationale
du Notariat

Kadaster zet Wegwijzer voor notariaat online

De website Mijn Kadaster is uitgebreid met een speciale webpagina voor het notariaat, de Wegwijzer. Hierdoor wordt informatie van het Kadaster op een centrale plek aan het notariaat aangeboden.

Notarissen en de KNB hebben in het verleden de wens uitgesproken om informatie van het Kadaster op een centrale plek te kunnen inzien. Met de realisatie van de Wegwijzer komt het Kadaster die wens tegemoet en zegt het een volgende stap te zetten in de informatieverstrekking aan notarissen.

MAKKELIJK VINDBAAR

De Wegwijzer is onderverdeeld in verschillende rubrieken. Zo is er een overzicht van veelgestelde vragen en zijn formulieren, handleidingen en modelakten gemakkelijk te vinden. Ook de medewerkers van de Bewaarderstelefoon en het meldpunt Notariaat gebruiken de Wegwijzer. Het Kadaster voegt geregeld nieuwe documenten toe en zorgt dat de vragenlijst actueel is.

'Voor de volle 100 procent'

Een advocaat die hoogleraar Burgerlijk recht, in het bijzonder Goederenrecht en Notarieel recht, wordt. Gek of heel logisch? Volgens **Jan Biemans** (39) is er niks vreemds aan. Sinds 1 augustus staat hij aan het roer van de opleiding Notarieel recht aan de Universiteit Utrecht. 'Je hoeft geen notaris te zijn geweest om een goede hoogleraar Notarieel recht te zijn.'

Hoe was uw eerste werkdag?

'Die begon meteen met een pittige dag vergaderen. We hebben gesproken over de toekomst van het Molengraaff Instituut voor Privaatrecht, waar notarieel recht ook onder valt. De bezuinigingen zijn nu achter de rug, dus het is tijd om te bouwen en verder te kijken. Verder heb ik met twee van de vier nieuwe notariële docenten gewerkt aan werkgroepvragen voor het vak Notaris, Recht en Samenleving. De eerste stappen zijn nu dus echt gezet.'

Wie is Jan Biemans eigenlijk?

'Dat is altijd moeilijk om over jezelf te zeggen, maar ik zie mijzelf als enthousiast, leergierig, betrokken én nieuwsgierig. Ik ben breed geïnteresseerd, zowel vakinhoudelijk als maatschappelijk en cultureel. Ik heb gestudeerd in Groningen en Amerika en ben gepromoveerd aan de Radboud Universiteit Nijmegen op het proefschrift 'Rechtsgevolgen van stille cessie'. Ik heb als advocaat op twee grote kantoren gewerkt en ben raadsheer-plaatsvervanger bij het gerechtshof in Amsterdam. Ik heb veel zin om in Utrecht aan de slag te gaan. We hebben een fris team met onder andere een bijzonder hoogleraar Notarieel ondernemingsrecht. Allemaal gaan we er voor de volle 100 procent voor.'

Wat kunnen we van u verwachten als hoogleraar?

'Ik heb zelf aan de Harvard Law School in Amerika gestudeerd en heb daar genoten van het onderwijs. Mijn doel is om ook in Utrecht op dezelfde inspirerende en stimulerende wijze onderwijs te geven. Ik wil betrokken zijn bij de studenten. Niet alleen inhoudelijk, maar ook als zij vragen hebben over hun toekomst na de studie. Daarnaast ben ik erg geïnteresseerd in de praktijk, dus het zou zomaar kunnen dat ik binnenkort wat notariskantoren bel voor een bezoekje.'

Een advocaat als hoogleraar Notarieel recht, is dat niet raar?

'Ik heb op twee gemengde kantoren gewerkt waardoor ik veel in contact ben gekomen met notarissen en hun ambt. Als je naar de inhoud kijkt, zijn er veel overeenkomsten. Huwelijksvermogensrecht en erfrecht zijn de bouwstenen van het goederenrecht. Daar kom je ook als advocaat mee in aanraking. Ik zal zelf dan ook vooral onderwijs gaan geven in het goederenrecht en de goederenrechtelijke notariële vakken.'

Meer woningen verkocht in juli dan jaar eerder

In juli registreerde het Kadaster 9.659 verkochte woningen. Dit is een stijging van bijna 30 procent ten opzichte van juli vorig jaar. De toename is het grootst in Gelderland en het minst groot in Limburg. Dit laat het Kadaster weten.

Vergeleken met de maand juni van dit jaar is het aantal verkochte woningen ook toegenomen: zelfs met 33,7 procent.

HYPOTHEKEN EN EXECUTIEVEILINGEN

Het aantal geregistreerde hypotheeken nam in juli met 1,4 procent af ten opzichte van juli 2012. Maar vergeleken met juni van dit jaar is er juist een stijging van 27,3 procent te zien.

Het Kadaster signaleert een daling in het aantal executieveilingen: waren dit er in juli 2012 nog 259, in juli 2013 bleef de teller steken op 175. Een daling van 32,4 procent.

Ondertussen op Twitter

Veel Halleluja-berichten op Twitter. Men hoopt dat de crisis in de huizenmarkt nu voorbij is. Toch is er ook nog kritiek. De huurderbond in Ede vindt de cijfers bijvoorbeeld niet representatief. Volgens de bond was er vorig jaar in juli een dip was vanwege veranderende wetgeving.

#Socialmedia

Jacques Monasch
(Tweede Kamerlid PvdA)
@JacquesMonasch

Huurdersbond Ede e.o.
(Huurdersbond Ede)
@hkregting

Jan Mulderij (accountant)
@j_mulderij

Thijs van Dieren
(Gebiedsontwikkelaar)
@thijsvandieren

NotarisUnie
(Notariskantoor in Almere)
@NotarisUnie

*Plannen nieuwe
structuur orde*

*Betrokkenheid van
leden vergroten, het blijft
een lastig punt*

Waar wil de orde over twintig jaar zijn? Die vraag ligt ten grondslag aan 'Een verbeterde orde', een discussiestuk met ideeën over een nieuwe structuur van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB). De organisatie moet slagvaardiger, en oog hebben voor de belangen van de leden. Veel nadruk ligt op een betere communicatie tussen bestuur, bureau en leden. Maar wordt iedereen wel voldoende gehoord?

TEKST Tatiana Scheltem | BEELD Hollandse Hoogte

Nog geen halfjaar na de coup van Notaris voor Rechtszekerheid zat er een nieuw KNB-bestuur en lag er een advies van Bureau Berenschot voor een grondige reorganisatie van het bureau [zie kader – red.]. Maar daarmee was het onderliggende probleem – de door de leden ervaren afstand tot het bureau en het bestuur – nog niet verholpen. Ook de beroepsorganisatie zelf was aan een grondige herziening toe. Het belang van die reorganisatie is evident. Want er is maar één speler die gehoord wordt, en dat is de KNB, zegt organisatieadviseur Lex Sigterman. Op verzoek van het bestuur schreef

hij het discussiestuk 'Een verbeterde orde', waarin hij zijn ideeën over een nieuwe orde-structuur ontvouwt. Sigterman: 'Een belangrijke zorg was: hoe betrekken we de leden zo veel mogelijk bij de organisatie, en hoe maken we ze bewust van alle veranderingen die op het notariaat afkomen? Tegelijkertijd moet de KNB slagvaardig kunnen reageren op politieke en maatschappelijke ontwikkelingen. Denk bijvoorbeeld aan de ontwikkelingen rond executievelingen, kantoren die het moeilijk hebben, of het centraal aandeelhoudersregister. Bij dat soort zaken wil je een bestuur dat krachtig en snel kan acteren.'

VERANDERING

De meest in het oog springende verandering is dat de algemene ledenvergadering (ALV) wordt afgeschaft en dat de ledenraad, anders dan voorheen, niet langer bevoegd is beleid te maken, maar alleen nog het bestuur controleert. Sigterman: 'Dat is met name gedaan omdat niemand meer zo'n opstand wil als vorig jaar. De ledenraad houdt nog wel een initiatiefrecht, en als de leden daar gebruik van maken, heeft het bestuur de plicht ernaar te kijken.' Daarnaast wordt het aantal vergaderingen teruggebracht tot twee regiobijeenkomsten en twee tot vier ringvergaderingen per jaar. Toch wordt er straks juist beter naar de leden geluisterd, zegt Sigterman. Bijvoorbeeld door onderwerpen voorafgaand aan ring- of regiovergaderingen voor te leggen aan de leden. 'Zo worden mensen bewust van de vragen die spelen op KNB-niveau en kunnen ze zich aan de hand van concrete documenten een mening vormen.'

STAPJE VOOR STAPJE

In de nieuwe opzet wordt het besluitvormingsproces beter zichtbaar, denkt Franc Wilmink, de KNB-voorzitter. 'Voorheen liep de informatie die vanuit Den Haag naar de leden ging via de ringen. Maar dat ging niet altijd goed, zodat men niet wist wat er speelde. Over de structuur van dat besluitvormingsproces was niet goed nagedacht, althans: het werkt niet meer zo als twintig, dertig jaar geleden. Je kunt niet meer zeggen: "We hebben zus en zo besloten, vertrouw er maar op dat het goed zit." We gaan proberen om mensen welbewust, stapje voor stapje, mee te nemen in het besluitvormingsproces, ook door meer dan voorheen als bestuur bij de ringvergaderingen aanwezig te zijn. Organisatorisch wordt dat trouwens nog best ingewikkeld. Maar ik ben geneigd om te zeggen: "We proberen het, we kijken hoe het gaat."'

ENTHOUSIAST

Het stuk is inmiddels goedgekeurd door een vertrouwenscommissie van de ledenraad. Deze commissie heeft Sigterman bij eerdere versies ook van input voorzien, vertelt Maud van Weersch, kandidaat-notaris bij Hoge Van Gerven Notarissen in Nijmegen en lid van de vertrouwenscommissie van de ledenraad. Persoonlijk is ze 'heel enthousiast' over de plannen, vooral het eerder en vaker delen van informatie is een verbetering. 'Je merkt al dat de KNB-nieuwsbrief zeer wordt gewaardeerd. Dat was ook een deel van de kritiek: we horen niks dús gebeurt er niks. Dat is dus niet zo.' In de ledenraad was niet iedereen even enthousiast als Van Weersch: 'De vrees is dat de vergaderfrequentie te hoog oploopt, en de opkomst daardoor juist minder zal worden, omdat je verder moet rijden naar een regio-bijeenkomst. Nu al is de opkomst bij ringvergaderingen een probleem, hooguit 10 procent komt opdagen. Maar als lid van de ledenraad is dat wel waar je je informatie vandaan haalt. Dus hoe representatief is het verhaal dat je in de ledenraad vertelt?'

VERTEGENWOORDIGING

Ook Anna de Vries, notaris te Ureterp en voorzitter van de Nederlandse Branchevereniging voor het Notariaat (NBVN) is op zich positief over de plannen, maar zet ook vraagtekens bij het democratische gehalte van de nieuwe orde in de praktijk. 'Met name omdat de leden van de nieuwe ledenraad zonder last en ruggenspraak gaan stemmen. Dat gebeurt nu ook al, maar ieder lid vertegenwoordigt toch een aantal notarissen uit zijn ring.' Het staat niet met zo veel woorden in het plan, maar De Vries verwacht dat het met die evenredige vertegenwoordiging in de praktijk straks afgelopen zal zijn, ten faveure van een 'districtenstelsel.' 'Het heeft iets griezeligs. Gaat dit "parlement" stemmen zonder rekening te houden met het aantal poppetjes dat het vertegenwoordigt? Als mensen in het notariaat niks van zich laten horen, zoals in het verleden gebeurde, en zich ook digitaal

niet roeren, heb je dus nog steeds geen goede vertegenwoordiging. Het betekent ook dat je mensen in die ledenraad moet hebben die heel actief zijn in de ring. Een soort spilfiguur. Het kan nog lastig worden om die te vinden.' Onduidelijk is ook, zegt De Vries, of en hoe de verschillende netwerorganisaties (zoals de NBVN, maar ook Netwerk Notarissen en Formaat notarissen) gaan meepraten over het beleid van de KNB. 'Dat de specialistenverenigingen de banden met de KNB aantrekken, is prima. Maar dat heeft met vakinhoudelijkheid te maken, niet zozeer met beleid en toekomst van de KNB. De vraag is of voor clubs als de NBVN, Netwerk of Formaat, die toch een deel van de achterban vertegenwoordigen, niet ook een vorm van vertegenwoordiging geregeld moet worden.'

Het discussiestuk is er niet helder over. Het is Henk Broekema, notaris te Groningen en als voorzitter van Formaat notarissen betrokken bij Notaris voor Rechtszekerheid, ook opgevallen. 'Er wordt gesteld dat de ledenraad een afspiegeling is van de beroepsgroep. Maar met de benoeming van twee leden uit de elf ringen garandeer je nog geen afspiegeling. Hooguit een deel. Bovendien kan het gebeuren dat één groepering zijn vergaderingen goed voorbereidt, of alle leden in Nederland vertelt hoe ze moeten stemmen. Die groepering zou ineens een formidabele invloed kunnen hebben op het beleid.'

DOORTASTEND OPTREDEN

En dan zijn er de onderwerpen die in het discussiestuk wel genoemd, maar niet behandeld of opgelost worden, signaleert Broekema. 'Volgens het bestuur zijn er te veel ringen, maar ze gaan er verder niet op in. Ook het cafetariamodel, waarbij de wettelijke en de niet-wettelijke taken van de KNB worden gesplitst, wordt niet uitgewerkt.'

 de Velde Harsenhorst
FINANCIËLE ADMINISTRatieve CONSULTANCY

Voor het notariaat...
...flexibiliteit in capaciteit

Financiële Administratieve Consultancy

administratieve dienstverlening	interim management	finance en control
salaris-administratie	accountancy en fiscaliteiten	opleidingen

de Velde Harsenhorst
Financiële Administratieve Consultancy
Tel. 038-4528566 E-mail: info@develdeharsenhorst.nl
www.develdeharsenhorst.nl

Voor inlichtingen over tarieven, plaatsingen en combinatiekortingen van **commerciële** en **personeelsadvertenties** in:

Notariaat magazine

Novocatie.nl

kunt u contact opnemen met:
Sales & Services,
Gerrit Kulsdom, T 0229 - 211 211
E-mail: administratie@salesandservices.nl

NOTASS
notariële assistentie

Bij onderbezetting en tekort aan expertise.

voor meer info www.notass.nl / Wiebe de Vries tel: 0651217865
Rob Reusch tel: 0651121969

MAALDRINK VERMEULEN
ADVOCATEN & NOTARISSSEN

rechtsbijstand aan (kandidaat-)notarissen en aan notariële cliënten

op het gebied van benoemingsprocedures, notariële tuchtrecht, aansprakelijkheidsrecht, dissociaties, en notarieel verwante rechtsgebieden, zoals onder meer erfrecht en huwelijksgoederenrecht.

Contactpersoon: Mr G.L. Maaldrink, advocaat en oud-notaris
tel. 070-346.96.46, mob. 0653.163.979, fax 356.04.90
E-mail: g.l.maaldrink@maaldrink.nl
Gebouw Cultura, Wassenaarseweg 20, 2596 CH 's-Gravenhage

Maak een einde aan je huizencrisis.

Binnen 5 minuten je huis verkocht.

Eerste Amsterdamse Onroerend Goed Veiling
Het veilinghuis dat meer biedt.
mva.nl/veiling

‘We gaan proberen om mensen welbewust, stapje voor stapje, mee te nemen in het besluitvormingsproces’

Maar het bestuur heeft haast, zegt hij er meteen achteraan en dat moet ook, vindt hij. ‘Als je het mij vraagt, lopen snelheid en daadkracht op dit moment terug. Die verminderde daadkracht zal tot gevolg hebben dat de betrokkenheid af zal nemen. Om de leden erbij te houden, is doortastend optreden gewenst, je moet de zaken nu niet onder het mom van zorgvuldigheid op de lange baan schuiven. Je hoort leden klagen dat het tempo eruit is. “Zie je wel”, zeggen ze, “het blijft allemaal bij het oude.” Intern is schoon schip gemaakt, het bureau is afgeslankt. Al die tijd heeft het bestuur niet hoeven kiezen. Nu moeten ze principiële keuzes maken. Ik vraag me af of dat gaat gebeuren.’

DISCUSSIE

De keuze die voorligt, is volgens Aniel Autar, notaris in Rotterdam en voorzitter van specialistenvereniging EPN, wat voor soort organisatie de KNB wil zijn: een organisatie die kwaliteit (lees: specialisme) bevordert, of een organisatie in de greep van belangen die niet per se stroken met de ordebelangen? Autar ziet het somber in. ‘Ik vraag me af of het notariaat er al rijp voor is, om dit stukje te doen. Enerzijds zegt de KNB: specialisatie en samenwerken is nodig. Maar veel samenwerkingsverbanden vallen als gevolg van de crisis uit elkaar. Er is een enorme toename van het aantal eenpitters. Maar die eenpitters hebben andere belangen dan de KNB als orde. Ze proberen te overleven. Dus de vraag is: hoe ga je daar

als KNB mee om?’ Daarover wil KNB-voorzitter Wilmink graag in discussie met de leden tijdens de regiobijeenkomsten, die de komende maanden worden georganiseerd. ‘De bedoeling is dat iedere notaris in de toekomst een organisatie treft waarvan hij het gevoel heeft dat die van hem of haar is’, zegt Wilmink. ‘Daarnaast hopen we (maar het is geen hoofddoel) dat het ook qua kosten voordeliger wordt.’ Bij de regiobijeenkomsten moet blijken of het plan tegemoetkomt aan de kritiek op het functioneren van de huidige KNB. Wilmink ziet die discussie met vertrouwen tegemoet. ‘Alle seinen zijn op groen gezet, om dat te bereiken.’ ■

Data en locaties gecombineerde ringvergaderingen/regiobijeenkomsten:

29 oktober	NH Hotel Utrecht
31 oktober	NH Capelle
11 november	Huis ten Wolde, De Bult (vlakbij Steenwijk)
18 november	NH Musica, Amsterdam
21 november	NH Koningshof, Veldhoven
Alle bijeenkomsten zijn gepland van 16.00 – 20.00 uur.	

Het doel van deze bijeenkomsten is dat leden zich uitspreken over bepaalde onderwerpen, zoals het voorstel voor verbetering van de orde. Bestuursleden gaan hierover met de leden in gesprek.

Het nieuwe KNB-bureau

De reorganisatie van het KNB-bureau is per 1 juli afgerond. De nieuwe organisatie wordt gekenmerkt door een heldere structuur. Centraal in de nieuwe organisatie staat het nieuwe secretariaat, dat voor bereikbaarheid en klantvriendelijkheid moet zorgen. Er zijn vier nieuwe afdelingen gevormd: JPZ (Juridische en Praktijkzaken), B&C (Belangenbehartiging en Communicatie), EM (Elektronische media) en het Bedrijfsbureau. Het bureau zal in de toekomst ondersteuning

bieden aan de professionalisering van ledenraad en bestuur, bijvoorbeeld door ondersteuning van ring- en regiovergaderingen, en het aanbieden van opleidingen aan leden van de raad. Een aantal medewerkers heeft een nieuwe invulling gevonden. In de komende maanden zal een besluit worden genomen over de nieuwe, kleinere behuizing van de KNB. Een externe locatie is een optie, een andere mogelijkheid is om een etage minder te bezetten op het Spui.

Als het aan oud-rechter Jan Peeters ligt, wordt een wilsverklaring voor euthanasie niet langer bij een arts afgelegd, maar bij de notaris. De 'wil' is volgens hem niet medisch, maar een juridisch punt en moet dan ook niet afgedaan worden met een standaardformulier, maar in

eigen woorden. Er moet zo gedetailleerd mogelijk worden vastgelegd in welke situatie iemand niet wil belanden. De notaris zou dan eens in de twee of drie jaar kunnen controleren of de patiënt het nog steeds wil.

EENS

Jef Oomen,
notaris 's-Hertogenbosch
en bestuurslid KNB

'Peeters reageert op artsen die een opgestelde euthanasieverklaring niet willen uitvoeren, omdat de wil van de patiënt op dat moment niet meer bevestigd kan worden. Terecht signaleert Peeters dat het niet zozeer uitmaakt wie de euthanasieverklaring heeft opgesteld, maar of de verklaring nog overeenkomt met de wil van de cliënt op het moment dat de arts zou moeten handelen. Een oplossing hiervoor is dat na het opstellen van de euthanasieverklaring periodiek wordt getoetst of de verklaring nog steeds is wat de cliënt wil. Dat maakt de beoordeling van een arts op het moment dat de cliënt wils-onbekwaam is gemakkelijker. Zelf ben ik er een voorstander van dat een euthanasieverklaring wordt opgesteld door een notaris. Van oudsher is het vaststellen van de wil (*Belehrung*) een kerntaak van de notaris.

Stelling:

Wilsverklaring bij de notaris

in plaats van arts

De afgelopen jaren is samen met VIA-artsen een stappenplan ontwikkeld, waar de juridische en medische kennis inzake wilsbekwaamheid is samengebracht (het KNB-stappenplan en het VIA/EPN-Protocol). Het periodiek herbevestigen van de euthanasieverklaring kan door de huisarts of notaris gebeuren. Deze herbevestiging moet dan worden geregistreerd en inzichtelijk zijn voor de arts die de euthanasieverklaring zou moeten uitvoeren. Indien op deze wijze vrij continu de wil van de cliënt wordt getoetst, moet het, als die wil door onbekwaamheid niet meer herbevestigd kan worden, voor de euthanasierend arts aannemelijker zijn dat hij te maken heeft met een te respecteren wilsverklaring die, zolang als mogelijk was, door de patiënt is herbevestigd.'

'Het (uitdrukkelijke en weloverwogen) verzoek is bij euthanasie essentieel. Dat verzoek hoeft overigens niet schriftelijk te worden gedaan. Wel kan een schriftelijke verklaring het mondelinge verzoek ondersteunen. Wettelijk kan bovendien het schriftelijke verzoek het mondelinge verzoek vervangen. Artsen zijn evenwel uiterst terughoudend om alleen op een schriftelijk verzoek af te gaan. Dat is niet omdat ze twijfelen aan de geldigheid ervan – al is het ook weer niet uitgesloten dat de patiënt, eenmaal wilsbekwaam geworden, er anders over is gaan denken. De terughoudendheid komt doordat ze er niet voor voelen euthanasie toe te passen bij een patiënt met wie ze niet meer kunnen communiceren. En of die terughoudendheid

nu in alle gevallen terecht is of niet, het deponeren van de wilsverklaring bij de notaris zal daar niets aan veranderen. De arts en de consulent worden daarmee niet ontslagen van de plicht zich zelfstandig een oordeel te vormen over alle criteria voor euthanasie, waaronder niet alleen het verzoek, maar ook de ondraaglijkheid van het lijden en mogelijke alternatieven. Ik sluit euthanasie bij een wils-onbekwaam geworden dementiepatiënt niet *a priori* uit, maar die moet dan wel zijn ingebed in een zorgvuldig besluitvormingstraject, waarin de arts zich grondig ervan heeft vergewist dat euthanasie de ultieme wens van de dementerende patiënt was, deze ondraaglijk lijdt en er geen andere mogelijkheden zijn om dat lijden te verlichten.'

ONEENS

Jos Dute, hoogleraar
gezondheidsrecht, Radboud
Universiteit Nijmegen

ONEENS

*Gert van Dijk,
ethicus bij de landelijke
artsenfederatie KNMG*

| FOTO Marc van der Kort

‘Een wilsverklaring moet worden vastgelegd door degene die de wilsverklaring later moet uitvoeren. Bij een testament is dat de notaris, bij een medische wilsverklaring de arts. In een wilsverklaring staat wat de patiënt wel of niet aan zorg wil in een bepaalde toestand, zoals een coma of een situatie van gevorderde dementie. Het kan dan bijvoorbeeld gaan om niet-reanimeren of (niet-)toedienen van kunstmatige vocht en voeding. Het gaat vaak om complexe medische situaties en daarom is het van belang dat arts en patiënt hierover tijdig en regelmatig samen spreken. De arts kent de medische situatie van de patiënt en kan samen met de patiënt de medische vooruitzichten en de diverse behandelopties doorspreken. Zo kan de arts eventuele misverstanden wegnemen en is de arts op

de hoogte van de actuele wens van de patiënt. De wilsverklaring heeft dan grote waarde als richtsnoer en aanknopingspunt. Mensen leggen in een wilsverklaring soms ook vast dat ze euthanasie willen, bijvoorbeeld als ze gevorderd dement zouden worden. Als iemand echter eenmaal vergevorderd dement is, kan hij vaak niet meer aangeven of hij (nog) ondraaglijk lijdt. Ook zal hij vaak niet meer om de dood vragen of zich daartegen zelfs verzetten. In dat geval is de wilsverklaring voor een arts niet meer te verifiëren en is hij niet bereid en in staat om euthanasie uit te voeren. Voor artsen is (eventueel non-verbale) communicatie met de patiënt dus van cruciaal belang. Anders kan euthanasie niet worden toegepast. Een bij de notaris vastgelegde wilsverklaring zal dat niet veranderen.’

‘Ik vind een euthanasieverklaring geen juridisch, maar een medisch punt en ik vind dus ook dat een euthanasieverklaring het best besproken en vastgelegd kan worden bij een arts. Een arts dient daarbij de patiënt/cliënt te informeren over zijn standpunt ten aanzien van euthanasie (wenst hij geen euthanasie uit te voeren dan kan hij doorverwijzen naar een collega). De arts is ook degene die uiteindelijk uitvoering zou moeten geven aan de wensen zoals vastgelegd in de verklaring. Een arts kan de patiënt bij het opstellen van de verklaring informeren over de (medische) afwegingen die de arts maakt bij toepassing van euthanasie op basis van de door de patiënt in de verklaring opgenomen voorwaarden en bepalingen, zodat zo duidelijk mogelijk is wanneer deze toegepast zou moeten worden.

Voor het verkrijgen van (voldoende) rechtszekerheid met betrekking tot de euthanasieverklaring vind ik dat het niet noodzakelijk is om die verklaring in een notariële akte op te nemen. Een extra ‘drempel’ als het vastleggen in een notariële akte om zo’n verklaring rechtsgeldig te laten zijn, werkt én kostenverhogend voor de cliënt én draagt ook niet bij aan het draagvlak voor het notariaat in het algemeen, gezien de geringe (inhoudelijk) toegevoegde waarde die daarbij door de notaris wordt geleverd. Legalisatie van de handtekening volstaat mijn inziens hierin. Het is verder de verantwoordelijkheid van de persoon die een euthanasieverklaring tekent om deze voldoende bekend te maken bij direct betrokkene(n) en deze up-to-date te houden. Daar heb je ook geen notaris bij nodig.’

ONEENS

*Eelco Kusters,
kandidaat-notaris
Amstelveen*

Inmiddels heeft minister Schippers van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) de Tweede Kamer laten weten geen voorstander te zijn van het notarieel vastleggen van de wilsverklaring. Dit zou ten onrechte de suggestie wekken dat de uitvoering van euthanasie wordt gegarandeerd en dat is niet het geval. Schippers vindt een arts bij

uitstek de aangewezen persoon om te beoordelen of de huidige situatie van de patiënt overeenkomt met de situatie die de patiënt in de wilsverklaring heeft beschreven als voor hem ondraaglijk en uitzichtloos. De minister vindt een voorafgaande rechterlijke toets niet nodig, die past ook niet binnen de Euthanasiewet.

‘Neem het publieke belang mee in doel en naamgeving’

De Nederlandse Spoorwegen (NS), Schiphol en een bedrijf als Tennet: allemaal ondernemingen waarbij de overheid een vinger in de pap heeft, maar waar het publieke belang nog weleens ondergesneeuwd raakt. Jelle Nijland onderzocht ‘de overheidsonderneming’. Als het aan hem ligt, wordt het duidelijker op welke bedrijven de overheid invloed heeft én op welke wijze. ‘Neem dit mee in de naamgeving en leg het vast in de statuten.’ Een nieuwe rechtsvorm lijkt geboren: de publieke naamloze vennootschap (pnv).

TEKST Jessica Hendriks | FOTO Truus van Gog

Wat zijn de belangrijkste resultaten?

‘De huidige Nederlandse vennootschapsrechtelijke regeling volstaat niet om het publieke belang binnen privaatrechtelijke ondernemingen afdoende te borgen. Bij de naamloze vennootschap ligt de nadruk te veel op andere aspecten dan het publieke belang. In veel gevallen is dit niet eens in de doelbeschrijving opgenomen. Daardoor is het moeilijk voor de overheid om met zo’n privaatrechtelijke onderneming een publiek belang te waarborgen. Bij de NS bijvoorbeeld lag het probleem in de kern van het bedrijf. Wie is verantwoordelijk voor een soepel verlopende dienstregeling? De NS of Prorail? En wat is daarbij de rol van de verschillende betrokken ministers? Je hebt verschillende wensen binnen ondernemingen en als niet is vastgelegd dat er een publiek belang moet worden gediend, is het heel moeilijk om dat te laten concurreren met andere belangen die er spelen.’

‘In statuten moet een publieke doelomschrijving worden opgenomen’

Hoe zorg je er dan voor dat het publieke belang gewaarborgd blijft?

‘De rechtsvorm van de kapitaalvennootschap zou specifiek voor de overheidsonderneming moeten worden aangepast om de herkenbaarheid van de overheidsondernemingen te vergroten. Dat zorgt er dan ook voor dat je legitimiteit krijgt om dat publieke belang te behartigen.’

Wat kunnen notarissen met het onderzoek?

‘In de statuten zal een ander soort doelomschrijving moeten worden opgenomen. Daarnaast zou volgens mij ook de naamgeving moeten veranderen. In België bestaat bijvoorbeeld de “nv van publiekrecht”. Ik stel voor om er in Nederland bijvoorbeeld de publieke

NAAM Jelle Nijland
LEEFTIJD 34
GEBORTEPLAATS Dordrecht
STUDIE(S) Notarieel recht en civiel recht aan de Universiteit van Leiden
ONDERZOEK ‘De overheidsonderneming’
PROMOVEERT 12 november 2013

naamloze vennootschap (pnv) van te maken, zodat naar buiten toe ook duidelijk is dat je te maken hebt met een bijzondere onderneming. Je krijgt dan een modificatie van de rechtsvorm nv. Dat betekent dat bij wijziging van de statuten of de oprichting van een nieuwe pnv de notaris steeds betrokken zal zijn.’

Is het niet alom bekend dat de overheid invloed heeft op bijvoorbeeld de NS?

‘Dat is nog maar de vraag. Veel mensen zeggen ook dat de NS een private onderneming is die in een nv wordt gedreven. En wat moet een standaard nv doen? Winst maken! Als je in de doelomschrijving duidelijk opneemt dat winst maken niet het grootste belang is, maar het publieke belang dienen, veranderen de vennootschapsrechtelijke verhoudingen.’

Waarom een onderzoek naar de overheidsonderneming?

‘Ik ben begonnen naar aanleiding van de afschaffing van de commissaris van overheidswege die voorheen door de overheid werd ingesteld bij bepaalde ondernemingen. Ik vond dat een ongelukkige keuze en besloot op onderzoek uit te gaan. Met name de wens van de overheid om invloed uit te oefenen binnen privaatrechtelijke ondernemingen stond centraal. En dan is de vraag: hoe ga je een vennootschap waar de overheid bij betrokken is, inrichten? Je kunt het niet helemaal gelijkstellen met een private vennootschap.’

Hoe verliep het onderzoek?

‘Naast het duiken in de boeken en het bekijken van cases heb ik ook vergelijkingen gemaakt met België, Duitsland en het Verenigd Koninkrijk. In Engeland wordt de privatisering als heilig gezien en in Frankrijk heeft juist de Staat een enorme vinger in de pap bij belangrijke bedrijven. België hanteert een middenweg en heeft al een overheidsonderneming. Ze hebben zelfs een minister van overheidsbedrijven. Dat gaat wellicht te ver, maar het is in elk geval heel transparant wie waar verantwoordelijk voor is.’ ■

Nora van Oostrom-Streep

Meer spreken, minder zwijgen?

Voor het notariaat is bovenstaande vraag een bekende, die zelfs ooit de titel van een preadvies was. Deze column gaat echter niet over de geheimhoudingsplicht, maar over de discussie die is ontstaan naar aanleiding van het NRC-artikel over het onderzoek van Raymund Schütz naar de rol van het notariaat in de Tweede Wereldoorlog bij het ontnemen van onroerend goed van de Joodse bevolking. Hij concludeerde dat een behoorlijk aantal notarissen klakkeloos met de bezetter heeft samengewerkt. Ook ziet het er na uit dat direct na de oorlog, toen er rechtsherstel plaats moest vinden en schulddigen moesten worden bestraft, de notarissen er wel heel genadig vanaf zijn gekomen. NRC-journaliste Yasmine Aboutaleb vroeg mij 'wat ik hiervan vond' en confronteerde mij onder meer met een aantal pijnlijke uitspraken van toenmalig 'KNB'-voorzitter Libourel.

INTUÏTIEF

Ten tijde van het interview kende ik de voorlopige uitkomsten van Schütz' onderzoek niet. Er werd mij dus gevraagd op de stellingen en uitspraken te reageren 'vers van de lever'. Intuïtief. Als persoon. U begrijpt dat ik met veel omzichtigheid met de vragen ben omgegaan en vanwege mijn onbekendheid met het onderzoek slagen om de arm heb gehouden. Op Twitter werd hierop direct gereageerd door derden die mij lafheid verweten, meenden dat de KNB nog steeds

haar verantwoordelijkheid ontloopt, bang is voor claims en bloedarrogant is (en dat 'notarissen nog steeds te veel verdienen').

DIEPER NADENKEN

Nu de mediadruk is verminderd, is er gelegenheid dieper na te denken over de gestelde vragen. Wat valt te zeggen over het handelen van mensen in een oorlogssituatie? Wat zouden u en ik doen als ons werd opgedragen een akte te verlijden, 'want anders...'? Hoe standvastig zouden u en ik zijn als onze loopbanen of zelfs levens er vanaf zouden hangen? We moeten ons denk ik niet te veel illusies maken. Maar als we het heel zakelijk bekijken? Hoe beoordelen we nu het verlijden van transportakten waarmee onroerend goed van Joodse burgers werd overgedragen aan Duitse fondsen en vervolgens aan niet-Joodse burgers? Het verdienen aan transacties die als regelrechte roof kunnen worden gekenschetst? Het zijn vragen die we onder ogen moeten zien, ook al zouden er verzachtende omstandigheden te bedenken zijn. Zelf heb ik me de afgelopen weken verdiept in de materie, onder meer door een onderzoek van Vos en Ter Braake [*Rechtsherstel na de Tweede Wereldoorlog van geroofd Joods onroerend goed* - red.] hierover te lezen. Het blijkt dat ik een heel groot deel van de geschiedenis helemaal niet kende en alhoewel ik van ver na de oorlog ben en in dat opzicht geen deel heb gehad aan deze activiteiten, trof de uitkomst mij recht in het notariële hart.

ZWIJGEN

Schütz gaf aan in zijn onderzoek te stuiten op een gebrek aan medewerking vanuit het notariaat. Zo kreeg hij op brieven waarin hij om toegang tot notariële archieven verzocht soms gewoon geen antwoord of pas na lange tijd. Alhoewel ik maar al te goed begrijp hoe gevoelig deze materie binnen het notariaat ligt en onderken dat oordelen vanuit het vrije heden, iets heel anders is dan oordelen in tijden van oorlog, meen ik dat zwijgen uit den boze is. Als het notariaat in de oorlog moreel verwerpelijke transacties heeft verricht, dan is dat zo en moet dat worden gezegd. Als het notariaat er na de oorlog te gemakkelijk vanaf is gekomen idem. En als excuses op hun plaats zijn, moeten die worden gemaakt. Wat niet kan, is zwijgen of ontkennen uit angst voor claims of imago, of het bemoeilijken van legitiem en belangrijk onderzoek. Juist voor een beroepsgroep die hecht aan integriteit en zorgvuldigheid is het van groot belang dat we leren van het verleden en dat we recht doen waar recht gedaan moet worden. Dit geldt overigens niet alleen voor het onderzoek van Schütz, maar ook in het algemeen. Meer spreken en minder zwijgen, blijkt dus in meer opzichten van toepassing. ■

Reageren? Mail naar n.vanoostrom@knb.nl

Wetenschappelijk
congres:

Een voorproef

Vrijdag 4 oktober 2013: Nationale Ouderendag. Een toepasselijker datum had er dit jaar niet voor het wetenschappelijk congres van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) kunnen zijn, want het thema van die dag is vergrijzing en het notariaat. Het preadvies, geschreven door Kees Blankman en Chanien Engelbertink, met de titel 'Notariële bescherming van ouderen' zal die dag worden besproken. Maar er is meer. Wat? Vier sprekers lichten alvast een tipje van de sluier op.

LEZING 1

Wie: Aart Hendriks (coördinator gezondheidsrecht van artsenorganisatie KNMG)

Lezing: Komt een oudere met een blauwe plek bij de dokter

Wat kunt u verwachten? Ouderen in Nederland zijn steeds vaker het slachtoffer van fysieke, psychische en seksuele mishandeling. Het gaat dan niet alleen om mishandeling door vreemden, bijvoorbeeld op straat, maar ook om mishandeling door naasten binnen de huiselijke kring, waaronder (klein)kinderen en de partner. Oudermishandeling kan zijn ingegeven door financiële motieven, maar hoeft dat niet te zijn. Door de verschillende vormen van oudermishandeling en de diversiteit aan 'daders' en motieven, is oudermishandeling een complex maatschappelijk probleem. Oudermishandeling neemt zelfs zulke vormen aan, dat de overheid en beroepsorganisaties van artsen diverse maatregelen hebben genomen om deze vorm van mishandeling te helpen voorkomen en te bestrijden.

Maar wat wordt precies verstaan onder oudermishandeling? Wat moet en kan een arts doen bij een vermoeden van oudermishandeling? Hoe verhoudt zich dit tot zijn beroepsgeheim? In hoeverre heeft de oudere zelf iets te zeggen over de te nemen (beschermings)maatregelen? Wat zijn juridische en praktische knelpunten? En wat kunnen notarissen van de eerste ervaringen van artsen leren? Deze vragen loop ik op het congres systematisch na.

LEZING 2

Wie: Herman Post (manager hulp en informatie Stichting Alzheimer Nederland) en Wiesje van der Flier (hoofd Research Alzheimer Center en universitair hoofddocent VUMC)

Lezing: Wilsbekwaamheid van mensen met dementie

Wat kunt u verwachten? Wat is het belang van de verbeterde diagnose en betrouwbare informatie bij het vaststellen van wilsbekwaamheid? In Nederland zijn er zo'n 256.000 mensen met dementie. Schatting is dat er hiervan 100.000 mensen nog geen diagnose hebben. Van de 256.000 zijn ongeveer 14.000 mensen jongdementerend (de diagnose is voor het 65e jaar gesteld) en leidt 70 procent aan Alzheimer. In de afgelopen 10 jaar zijn er dankzij onderzoek nieuwe methoden ontwikkeld om met meer zekerheid de diagnose te kunnen stellen. Zo is met biomarkers in hersenvocht en via speciale hersenscans het Alzheimerewit 'amyloid' zichtbaar te maken.

Als de ziekte je leven binnensluipt, is dit onomkeerbaar, zowel voor de persoon met dementie als ook voor zijn naasten. Langzaam raak je de regie over je eigen leven kwijt.

Vergeetachtigheid, verminderd overzicht en begrip van complexe situaties zijn essentiële kenmerken van dementie. Toegang tot betrouwbare informatie en advies is van belang. Je wilt je zaken goed regelen. Helaas is dit niet altijd de praktijk.

De huidige tijd kent diverse vormen van samenleven, soms hebben mensen meerdere relaties achter de rug en zijn er mensen die willens en wetens uit zijn op 'financieel misbruik'. Daarnaast zitten we ook in een juridische claimcultuur. Mantelzorgers/partners die de zaken moeten regelen, zijn vaak zwaar overbelast of hebben kans daarop. De weg naar de notaris is niet het eerste waar men aan denkt. Het Protocol beoordeling wilsbekwaamheid is één, maar is uw informatieverstrekking op orde? Toegang tot de verbeterde diagnose geeft houvast in het beoordelen van wilsbekwaamheid. Dit zijn punten die wij graag tijdens het congres aan de orde stellen.

LEZING 3

LEZING 4

Wie: Kees Blankman en Joske Kaljee (docent faculteit der rechtsgeleerdheid VU Amsterdam, respectievelijk onderzoeks-assistent VU Amsterdam)

Lezing: Onderzoek naar levenstestament in notariële rechtspraktijk

Wat kunt u verwachten? Nu de gemiddelde levensverwachting van mensen langer wordt en de vergrijzing toeneemt, komen steeds meer mensen op een punt dat zij niet meer wils-bekwaam zijn om zelf beslissingen te nemen over belangrijke zaken. Door het opstellen van een levenstestament of notariële volmacht die doorwerkt bij wilsonbekwaamheid, houdt de volmachtgever regie over het eigen leven.

Van deze rechtsfiguur wordt in de notariële rechtspraktijk in toenemende mate gebruik-gemaakt, terwijl over de toepassing hiervan nog weinig bekend is. Wij onderzoeken op dit moment het levenstestament in de notariële rechtspraktijk. In een vragenlijst die naar de leden van de KNB is verstuurd, wordt gevraagd naar zaken als de vorm van de volmacht, de

inschakeling van een arts, het inbouwen van een toezicht- en controlemechanisme en de inschrijving van het levenstestament in het register. Andere vragen hebben betrekking op de behoefte aan deze rechtsfiguur en de meest voorkomende redenen om van deze rechtsfiguur gebruik te maken of dat juist niet te doen.

De resultaten van dit onderzoek worden tijdens het wetenschappelijk congres gepresenteerd. U kunt nog tot 9 september meedoen. We stellen uw medewerking bijzonder op prijs.

.....
[Het wetenschappelijk congres vindt plaats in Het Concertgebouw te Amsterdam. Er worden 4 vakinhoudelijke PE-punten aan toegekend. Voorafgaand aan het wetenschappelijk congres wordt er ook een buitengewone ledenvergadering van de KNB gehouden. Op de agenda staat de mogelijke teruggave van een deel van de reserves en aanpassing van het Reglement financiële bijdragen. Inschrijven kan tot 16 september. Bij aan-melding na 16 september zijn administratie-kosten verschuldigd.](#)
.....

Wie: Saskia van de Merwe (arts Maatschappij en Gezondheid, voorzitter van de Vereniging van Indicerende en adviserende Artsen (VIA))

Lezing: Het 'niet pluis'-gevoel, wat moet ik ermee?

Wat kunt u verwachten? Iedere notaris herkent het 'niet pluis'-gevoel waarbij een cliënt anders reageert dan passend wordt geacht. In de medische wereld is bewezen dat dit gevoel een snelle en juiste indicator is om nader onderzoek te doen, er is zeer waarschijnlijk een probleem. Zo is het ook voor de notaris. Gebruikmaken van het KNB-protocol geeft handvatten om tijdig een beoordeling van een arts te vragen. De KNB, EPN en de VIA hebben een medisch protocol hiervoor ontwikkeld. De notaris kan de adviserende onafhankelijke arts vragen nader te onderzoeken welk probleem er speelt en wat dat voor gevolg heeft voor het kunnen uiten van de eigen wil.

.....
Welke omstandigheden en ziekten beïnvloeden het uiten van de eigen wil? Wat kan onder andere een arts doen om dit ten goede te veranderen? Waarom een adviserende en indicerende arts? Wat doet ouderdom in algemene zin met ons functioneren? Hoe definitief is wilsonbekwaamheid? En als een cliënt wilsonbekwaam is, wat betekent dit voor een notaris vanuit medisch perspectief? Ik zal deze vragen beantwoorden en adviezen verstrekken voor uw praktijkvoering.
.....

M BLIJFT INNOVEREN

ONBEPERKTE INLOOP & ONBEPERKTE UITLOOP

VOOR ONZE BEROEPSAANSPRAKELIJKHEIDSVERZEKERING

Sinds 2007 ontwikkelt Mutsaerts onder M-verzekeringen voor advocaten, notarissen, accountants en gerechtsdeurwaarders speciale verzekeringen, hetgeen ertoe heeft geleid dat wij inmiddels een bekende naam in deze beroepsgroepen zijn en een substantieel marktaandeel hebben verworven. Onze dienstverlening is op maat voor zowel eenmanszaken, kleine en grotere maatschappen, NV's of coöperaties.

De producten van M kenmerken zich doordat zij afgestemd zijn op uw risico's en behoeftes en dat in collectiviteit de beste afspraken met (her)verzekeraars gemaakt zijn. Naast de advisering in de beste producten staat een hoog niveau van dienstverlening en service bij M voorop.

De producten van M blijven continu in ontwikkeling. Zo kunt u nu een arbeidsongeschiktheidsverzekering met eindleeftijd 67 afsluiten en is bij de M-beroepsaansprakelijkheidsverzekering standaard het in- en uitloopriscio onbeperkt meeverzekerd.

Neem contact met ons op voor een offerte of een vergelijking met uw huidige polissen. U zult verbaasd zijn over het resultaat. **Een premiebesparing op uw huidige verzekeringen van 20 tot 70% over de looptijd is meer regel dan uitzondering.** Heeft u nog tips voor verdere innovaties? Dan nodigen wij u van harte uit contact met ons op te nemen.

PENSIOENLEEFTIJDPROEF

VOOR ONZE ARBEIDSONGESCHIKTHEIDSVERZEKERING

Nieuw

M-ALL RISK KANTORENPOLIS

Uw opstal, inventaris, bedrijfsschade en kunst verzekeren met ongekend uitgebreide voorwaarden

en tegen een zeer scherpe premie? Dat kan bij de M-All Risk Kantorenpolis.

In tegenstelling tot gebruikelijke voorwaarden op uitgebreide condities, bieden wij dekking op basis van All Risk voorwaarden. Dit houdt in dat vrijwel alle van buiten komende onheilen verzekerd zijn.

M-VERZEKERINGEN
EXCLUSIEF VOOR ADVOCATEN, NOTARISSSEN, GERECHTSDEURWAARDERS EN ACCOUNTANTS

Terugblik

Notariaat Magazine blikt terug op de afgelopen jaren. Wat is er gebeurd met de ambtgenoten die ooit vol enthousiasme vertelden over hun werk, hun ambitie, hun passie of hobby?

WIE Caroline de Maat

NM 7/2009

ONDERWERP winnares verhalenwedstrijd

‘Nadat ik de verhalenwedstrijd van *Notariaat Magazine* won, heb ik ook de talenwedstrijd EBC in Bergen op Zoom op mijn naam geschreven. Die won ik voor het maken van een testament in heldere en duidelijke taal. Iets wat volgens mij nog veel te weinig gebeurt. Duidelijkheid is in ons vak belangrijk. Als notaris ben je dag in dag uit met taal bezig. Voor kantoor heb ik dan ook verschillende *hand-outs* geschreven over juridische onderwerpen. Uiteraard in heldere taal. Ook andere collega’s gebruiken ze inmiddels en met lezingen komen ze ook boven tafel. Daarnaast werken wij aan een nieuwsbrief. Maar een column schrijven in een lokale krant of meer verhalen op papier zetten, daar kom ik nauwelijks aan toe.’

NEERLANDICUS

‘Ook al ben ik dol op spelen met taal en blijkt door het winnen van de wedstrijd dat ik goed kan schrijven, ik denk niet dat ik een roeping als neerlandicus ben misgelopen. Vroeger heb ik er nog weleens over nagedacht om Nederlands te gaan studeren. Maar dan beland je al snel fulltime in het onderwijs en dat wil ik niet. Een gastles “helder communiceren” aan toekomstige

juristen geven, lijkt mij juist wel weer leuk. Op kantoor weet iedereen wel dat ik graag met taal bezig ben. Ik krijg dan ook geregeld teksten onder mijn neus. Ik ben kritisch en dat vinden collega’s prettig.’

WOORDGRAPPEN

‘Ik ben dol op woordgrappen. Je kunt zeggen van *De Telegraaf* wat je wilt, maar om de koppen van die krant moet ik toch vaak lachen. Taal en grappen gaan dan ook goed samen. Zo heb ik ooit eens meegedaan met “tonpraten” tijdens carnaval in Hulst: in een gekke outfit een leuk verhaal vertellen. Daar stond ik dan in een majorettepakje met attributen het publiek met grappen aan het lachen te maken. Ik geloof dat er veel man/vrouwdingen, plaatselijke nieuwtjes en bekende Hulstenaren in mijn verhaal langs zijn gekomen.’

BUNDEL

Of er ooit een boek met notariële verhalen zoals het winnende ‘Op het verkeerde been’ uitkomt? Dat denk ik niet. Wel zou ik allemaal prenten, verhalen, anekdotes en quotes over het notariaat in één bundel willen samenbrengen. Genoeg ideeën, nu de tijd nog.’

De notaris in woord en beeld toont de cultuurhistorische collectie van de Notariële Stichting en licht die toe. Het koffietafelboek over het werkterrein van de notaris staat vol historische schatten en nieuwe vondsten. Een gesprek met de samenstellers.

TEKST Jolanda aan de Stegge | FOTO'S Truus van Gog

Met onverholen trots tonen Liesbeth van der Marck en Marianne Eisma de eerste drukproeven van *De notaris in woord en beeld*. Weliswaar moeten er nog veel correcties worden doorgevoerd voor het naar de drukker kan, maar ook in dit stadium ziet het resultaat er indrukwekkend uit. Met vierhonderd pagina's en bijna duizend beschreven items is de hernieuwde bestandscatalogus van de Stichting tot Bevordering der Notariële Wetenschap (de Stichting) een kloek boek geworden. Enkele losse pagina's tonen mooie foto's van notariële gebruiksvoorwerpen, prenten en houtsneden in een aantrekkelijke opmaak. De schoonheid van het gepresenteerde is het werk van fotograaf/restaurateur Anne Roos en vormgever Monique Smulders.

SPEURTOCHT

Het maken van de bestandscatalogus werd mogelijk nadat notaris S.D. Scheffelaar Klots in 2009 een kwart van zijn nalatenschap aan de Stichting naliet. Kunsthistorica

Eisma en jurist/conservator Van der Marck werkten twee-enhalfjaar aan het boek en bestudeerden in die tijd ook de eigen collectie van de Stichting. Al wisten ze meestal wel uit welke tijd een voorwerp of prent stamde en wie de maker was, regelmatig wisten ze niet wat iets voorstelde. Eisma: 'Je wilt weten wat je precies ziet.' Al kregen ze respectievelijk een en twee dagen per week betaald, vaak werkten ze in hun vrije tijd door, want de speurtocht naar de achtergrond van de verschillende stukken liet hen niet los. Dat vindt ze logisch, want: 'Als je liefde hebt voor wat je doet, steek je er vanzelf veel tijd in.'

Als voorbeeld noemt zij een Franse gravure uit 1626 met krullen en teksten waarin het woord 'notaris' voorkomt. De gravure laat een jongetje zien met drie mannen, van wie er één met een pennetje. Toen zij het gedichtje uit het oud-Frans vertaalde, bleek dat de jongen graag wapensmid wilde worden, maar nog liever direct tot president van het Gilde werd uitgeroepen. Het versje vertelt dat hij daarvoor eerst in de leer moet. Na studie blijkt de gravure het vastleggen van een

‘Van ganzenveer tot apenstaartje’

*Hernieuwde bestandscatalogus
van de Notariële Stichting*

leerlingencontract te verbeelden. De vader legt geld op tafel, de notaris stelt het contract op, de wapensmid neemt het geld in ontvangst, tekent het contract en neemt de leerling mee. De krullen zijn ornamenten van wapensmeden uit Parijs. Eisma: ‘Waarschijnlijk was dit een wervingscampagne van een aantal wapensmeden die leerlingen zochten. Een prachtig verhaal, maar voor je erachter bent hoe het zit, ben je weken verder. Het is ongelooflijk arbeidsintensief werk. Toch is het uitsluitend interessant als je op zoek gaat naar de achtergrond van elk stuk. Het zegt niets als je alleen vermeldt: F. heeft het gemaakt, het stamt ongeveer uit die tijd en ik heb het deze titel gegeven. Wij leggen uit wat je ziet, anders heeft het geen waarde.’

NOTARISSTEMPEL

Het catalogusdeel met foto's en beschrijvingen van de cultuurhistorische collectie beslaat driekwart van het boek. Het andere kwart (iets meer dan honderd pagina's) bestaat uit essays – geschreven door externe auteurs, redactieleden en de samenstellers – waarmee elk hoofdstuk begint. Het eerste hoofdstuk ‘De notaris,

de kandidaat en de klerk’ wordt ingeleid door een essay over signetten op titelbladen van Siciliaanse protocollen, een deelcollectie van de Stichting waarover weinig bekend was. Vroeger zette de notaris een teken op de titelpagina. *Hoc Est Signum* (Dit is mijn teken), maakte er een knullig tekeningetje bij met een kruisje, schreef er zijn naam, initialen en woonplaats bij en vaak ook de naam van een heilige. Van der Marck: ‘Wij vroegen oud-archivaris Caspar van Heel, die veel van signetten weet, iets te vertellen over deze voorlopers van het latere notarisstempel. Auteurs die deskundig zijn op bepaalde terreinen verzochten wij hun licht over een onderwerp te laten schijnen. Dankzij hun kennis en onderzoek voegt dit boek veel nieuws toe.’

Zo wordt het hoofdstuk ‘Van ganzenveer tot apenstaartje’ – over de voorwerpen die de notaris voor het praktische handwerk in zijn ambt gebruikte – voorafgegaan door een essay over de notarisloketkast die de Stichting in bruikleen heeft van het Fries Museum. Verondersteld werd dat die kast uit de negentiende eeuw stamt, maar de auteur van het essay Hans Piena, conservator van het Nederlands Openluchtmuseum, die promotie-onderzoek doet naar geschilderde houten meubelen, dateert de kast in 1650.

VERRASSENDE VONDSTEN

De auteurs werden stevig aan het werk gezet. Ze moesten zoeken, bestuderen, er andere bronnen bij halen. Dat leidde tot verrassende vondsten. Van een wiegendruk met houtsnedes uit 1498 van een boom met bladeren en daartussen rondjes met namen, werd altijd verondersteld dat die de lijn van vererving voorstelde. Onderzoek door Ton Gehlen wijst echter uit dat die boom daar niet naar verwijst. De voormalig hoogleraar rechtsgeschiedenis in Maastricht en oud-notaris te Heerlen, ontdekte na grondige vertaling en bijkomend speurwerk dat de boom de beletselen voor een huwelijk aangeeft en dat iemand bijvoorbeeld niet mag trouwen met zijn voorgd, halfzus of stiefvader. Van der Marck: ‘Dankzij hem weten wij nu dat die boom niet over het erfrecht gaat en zijn essay gaat vooraf aan het hoofdstuk over het huwelijksrecht.’

'We leggen uit wat je ziet, anders heeft het geen waarde'

►► POSCHCOLLECTIE

Grote verrassing was de schenking in 2011 van 150 prenten van de erven Posch, de Poschcollectie, bijeengebracht door vader en zoon Niek en Jan Posch. Een interessante collectie van goede kwaliteit die een tiende van het boek beslaat. Oud-notaris Niek Posch kocht in de jaren zestig veel prenten en was daarmee de grote concurrent van de Stichting en Adriaan Pitlo. Posch kocht vooral werk uit Engeland, terwijl Pitlo van mening was dat dat land er niet echt bij hoorde omdat het geen notariaat kent. Dankzij deze collectie beschikt de Stichting nu over veel Engelse veilingprenten.

KARIKATUUR

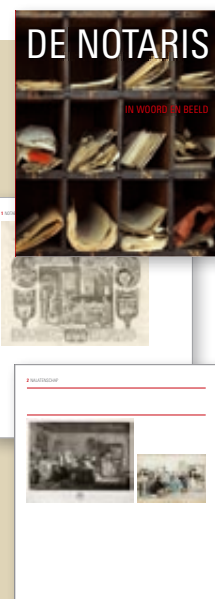
Favoriet van Van der Marck is een karikatuur van een prent uit 1820, getiteld 'Reading the will'. Aanvankelijk dacht ze: waarom zou iemand deze karikatuur willen maken? Wat stelt dit voor? Maar gaandeweg kwam zij erachter dat de voorstelling draait om het Engelse gehucht Gattou, dat een hoofdrol speelde in de verandering van het kiesstelsel in 1830. Via de beeldbank van The National Portrait Gallery ontdekte zij dat alle figuren op de prent belangrijke voor- en tegenstanders waren rondom het gewijzigde kiesstelsel. 'Wij hadden dit nooit kunnen uitzoeken in de periode vóór internet. Nu kun je alles zelf uitpluizen via online catalogi. Dat kost veel tijd, maar het is zó'n kick als je iets vindt. Want deze karikatuur wordt alleen interessant als je weet wat die voorstelt.' Dat is wat Van der Marck en Eisma beoogden: een verhaal helemaal uitzoeken om het daarna beknopt onder woorden te brengen. De vorige catalogus uit 1971

omvatte minder werk en was anders van opzet. De samenstellers konden hun eisen aanscherpen. Van der Marck: 'Destijds waren we blij met elke foto en elk schilderij waarop een notaris stond, maar dat vinden we niet meer voldoende. Nu laten we vooral origineel werk zien dat eigendom is van de Stichting.' ■

DE STICHTING

De Stichting tot Bevordering der Notariële Wetenschap werd in 1951 opgericht. Primair doel was dat notarieel recht een universitaire studie zou worden, wat in 1959 werd bereikt. Het verzamelen en verbreiden van kennis was en is een belangrijke kernactiviteit, naast het in stand houden van de uitgebreide bibliotheek. De collectie van notariële gebruiksvoorwerpen, schilderijen, meubelen en prenten groeit gestaag. Sinds 1996 ligt het zwaartepunt bij het organiseren van postacademisch onderwijs en heeft de Stichting bij vier universiteiten verschillende bijzondere leerstoelen ingesteld. Daarnaast verzorgt zij eigen publicaties.

De notaris in woord en beeld verschijnt begin november 2013 bij uitgeverij Waanders en kost 59,50 euro. Tot 1 november 2014 bedraagt de verkoopprijs voor donateurs van de Stichting (inclusief verzendkosten) 45 euro. Zij kunnen het bestellen via info@notarielestichting.nl.

UITVAARTCOMPACT.NL

Als financieel beheerder adviseert en helpt u cliënten bij het regelen van een uitvaart.

Dan is het goed om te weten dat er Uitvaart Compact is. Een online dienstverlening die een kwalitatieve uitvaart biedt voor een vaste lage prijs. Mogelijk de oplossing wanneer u een financiële regeling moet treffen bij overlijden van een cliënt. Dit kan nu, later of juist vooraf bij leven geregeld worden. Voor relaties die Uitvaart Compact 'nu' of 'vooraf' voor hun cliënten willen regelen, kan bij herhaald gebruik in overleg worden gekeken naar een passende boekings- en afhandelingsregeling.

- Juist voor cliënten die het geld niet hebben en geen (verdere) schulden willen en kunnen aangaan
- Kwalitatieve uitvaart voor een vaste, lage prijs. Ook bij leven vooraf vast te leggen
- Goede (financiële) regeling of advies voor uw cliënten
- Uitvaart Compact is geheel via internet, **uitvaartcompact.nl**, of telefonisch via 0800 5080 te regelen

UITVAART COMPACT, VASTE LAGE PRIJS, GEEN VERRASSINGEN ACHTERAF

PC Hoof *Uitvaart Compact*
GOEDKOOPSTE UITVAART ONLINE

Kijk hoe →
Uitvaart Compact werkt

Wie zorgt er straks voor Pietje?

Nadenken over het moment dat u er niet meer bent...

Dat is niet leuk en vaak heel emotioneel. Wat gebeurt er met uw nalatenschap; gaat die naar uw nabestaanden of kiest u voor een goed doel? Maar ook: wie zorgt er straks voor uw huisdier?

Onze medewerkers zijn niet alleen deskundig op het terrein van praktische regelingen, maar ook beschikbaar voor een goed gesprek over uw zorgen en twijfels en, zo u wilt, over geloofsvragen.

Bel ons als u een persoonlijk advies wilt voor uw unieke situatie.

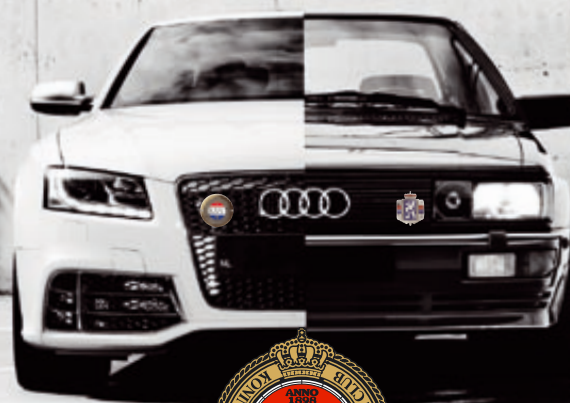
Stichting Leger des Heils, Afd. Nalatenschappen
Postbus 3006, 1300 EH Almere
Tel.: (036) 539 81 62 • fw&m@legerdesheils.nl
www.wiezorgterstraksvoorpietje.nl

PASSIE VOOR AUTO'S?

Wij delen die passie. Daarom is de KNAC de club waar autoliefhebbers zich zo thuisvoelen.

VERZEKEREN • PECHHULP • BELANGENBEHARTIGING • CLUBEVENEMENTEN

KNAC, vanzelfsprekend voor autoliefhebbers

www.knac.nl 070 383 16 12

De jongste notariële marketingsite

Wie?

Vraag de Notaris is een onderneming van oud-kandidaat-notaris Gertjan de Gans. Na voltooiing van zijn hbo-studie marketing studeerde De Gans notarieel recht en werkte hij parttime bij een internetmarketingbureau. Daarna was hij een jaar als kandidaat-notaris verbonden aan Kooijman Lambert Notarissen in Rotterdam. Daar deed hij juridisch inhoudelijk werk en gaf hij adviezen op marketinggebied. De Gans werkt nu bij Ondernemers Resultaat.

Waarom?

'Bij Kooijman Lambert heb ik van dichtbij gezien hoe de praktijk zou moeten zijn: de consument helpen door kwalitatief hoogstaand advies te geven. Vanuit mijn marketingachtergrond zag ik mogelijkheden om de notaris online, op basis van kwaliteit, beter in contact te laten komen met potentiële klanten. De notaris heeft met zijn kennis echt toegevoegde waarde. Alleen moet je die wel kunnen etaleren. Daar is dit platform geschikt voor.'

Waarvoor?

Het platform wil online *leads* genereren voor notariskantoren en zo helpen om kantoren en potentiële cliënten bij elkaar te brengen op basis van kwaliteit in plaats van prijs.

Hoe?

De website bestaat uit het vragenplatform en een informatief gedeelte. In het informatieve gedeelte staan algemene antwoorden op de meestgestelde vragen aan notarissen en stappenplannen voor de oprichting van een onderneming, het kopen van een huis en echtscheiding. De teksten op het informatieve gedeelte zijn geschreven in begrijpelijk Nederlands.

Op het vragenplatform kan de bezoeker gratis en vrijblijvend een vraag stellen.

Marketing- en franchiseformules in het notariaat

*Notarissen wachten, om met oud-voorzitter van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) Jan Gambon te spreken, niet meer 'tot het grind knerpt' maar gaan actief de boer op. Zij slaan de handen ineen om aan marketingstootkracht te winnen. Of bundelen hun krachten om te besparen op overheadkosten, om kennis te delen en/of vakinhoudelijke innovatie te bevorderen. Hoe doen zij dat? In een serie belichten wij verschillende formules. Deze maand: het kersverse **Vraag de notaris** en het tien jaar oude **Netwerk Notarissen**.*

VRAAG DE NOTARIS

Als dat gebeurt, krijgen de deelnemende kantoren in de regio van de vragensteller een bericht over de vraag.

De notarissen die de vraag willen beantwoorden, loggen in op een afgeschermd gedeelte van de site. Als er een antwoord is gegeven, laat *Vraag de Notaris* dit per e-mail weten aan de vragensteller. Deze kan de antwoorden lezen door in te loggen op het afgeschermd gedeelte.

Hoeveel?

Bij de lancering van de website op 2 september deden twintig kantoren mee in bijna heel Nederland. En de belangstelling van kantoren groeit, zegt De Gans.

De website is sinds mei 2013 in de lucht. Een mediacampagne, die op 2 september begon, moet de naamsbekendheid van de site vergroten. Ondanks de geringe naamsbekendheid werden in juli 120 vragen gesteld door consumenten. 'Een gemiddelde van 8 vragen per kantoor.' 8 van de 10 vragenstellers zijn via Google op de website terechtgekomen. 60 procent van de vragen gaat over familieright en de resterende 40 procent over ondernemen (20 procent) en wonen (20 procent).

De Gans: 'De kosten voor deelname zijn ongeveer 1.000 euro per jaar. Dat is vergelijkbaar met 2 advertenties in een plaatselijk dagblad. Alleen heb je voor hetzelfde geld bij *Vraag de Notaris* niet 2 dagen per jaar exposure maar 365 dagen. Daarnaast is adverteren in een plaatselijk dagblad schieten met hagel terwijl je bij *Vraag de Notaris* direct contact hebt met een potentiële klant.'

De Gans gebruikt de inkomsten van het platform om de lopende kosten te dekken en om te investeren in uitbreiding en innovatie van het platform.

Wat?

Deelname aan *Vraag de Notaris* levert notariskantoren warme *leads* op naar potentiële klanten die op zoek zijn naar een notaris. In juli waren dat er gemiddeld acht per deelnemend kantoor. De verwachting is dat dit de komende maanden zal stijgen door de mediacampagne. Deelnemers Geertjan Sarneel (Meijling Sarneel Notarissen) en Aniel Autar (Kooijman Lambert Notarissen) hebben nog geen cliënten over gehouden aan *Vraag de Notaris*. Maar dat is ook niet hun bedoeling. Zij juichen het toe dat via het internet goede informatie over het notariaat beschikbaar komt. 'Dat straalt ook op ons kantoor af', zegt Sarneel. Autar bewijst De Gans als oud-kandidaat van Kooijman Lambert graag een dienst door columns te schrijven voor de website. Daarmee dient Autar misschien ook zichzelf, want zijn columns in de media doen de vraag naar zijn notariële diensten naar eigen zeggen stijgen.

Waar?

www.vraagdenotaris.nl

Het oudste en grootste netwerk

Wie?

Netwerk Notarissen is een samenwerkingsverband van en voor aangesloten, zelfstandige notariskantoren. Netwerk komt voort uit de Federatie van Notariële Samenwerkingsverbanden, die in 1999 bestond uit acht regionale samenwerkingsverbanden. In november 2010 is deze federatie omgezet in het landelijke Netwerk.

Netwerk Notarissen is verdeeld in verschillende regio's met aparte besturen. Elke regio heeft twee vertegenwoordigers in de landelijke deelnemersraad. De aangesloten notarissen houden certificaten van aandelen in de bv Netwerk Notarissen.

Waarom?

De notarissen voelden de behoefte aan een hechter verband om beter kennis te kunnen delen, de kwaliteit van de dienstverlening aan cliënten te verhogen en de efficiency te verbeteren. De vorming van *Netwerk Notarissen* viel samen met de introductie van de marktwerking.

Waarvoor?

Netwerk is gericht op het delen van juridische kennis en het uitwisselen van ervaringen op het gebied van de kantoororganisatie. Het samenwerkingsverband is minder gericht op efficiencyvoordelen of gezamenlijke marketing. 'We willen het beste jongetje van de klas zijn, maar hebben daar weinig aan als er vervolgens geen cliënten komen. We willen die kennis daarom ook samen etaleren, maar vakinhoudelijke kwaliteit staat nummer één', zegt juridisch directeur Lucienne van der Geld.

Hoe?

De vijftien medewerkers van de centrale organisatie in Baarn coördineren en regelen gemeenschappelijke zaken. Netwerk-kantoren hebben toegang tot een online kennisbank. 'Iedereen bouwt daaraan mee', zegt Van der

Netwerk Notarissen

Geld. De notarissen van de deelnemende kantoren zijn verplicht om in regionale kennisgroepen op verschillende rechtsgebieden hun juridisch-inhoudelijke kennis samen bij te houden en zo mogelijk te innoveren. De kennisgroepen doen aan intervisie en beoordelingen. 'Je houdt elkaar scherp.' *Netwerk Notarissen* heeft met het oog op permanente educatie een eigen opleidingsprogramma ontwikkeld, waarin het accent ligt op specialisatie. Alle notarieel juristen doen eraan mee.

Landelijke kennisgroepen beoordelen de inbreng van de regionale kennisgroepen alvorens de aangedragen kennis in de databank wordt opgenomen. De databank hoort bij een kwaliteitssysteem en bevat modellen, notities, thematisch gerangschikte overzichten van de vakliteratuur en instructieve praktijkgevallen. Notarissen kunnen elkaar via een discussieplatform vragen stellen.

Er is één platform voor kantoorautomatisering: *Netwise*. De kantoren zijn niet verplicht om daarvan gebruik te maken.

De gemeenschappelijke marketing beperkt zich tot inhoudelijke informatie voor een groter publiek via de website, brochures, een nieuwsbrief en gratis magazines, zoals *Je Familie*. Bezoekers van de website kunnen online een vraag stellen, een afspraak maken of een offerte aanvragen en worden via hun postcode geleid naar de dichtstbijzijnde Netwerk-kantoren.

Hoeveel?

De Federatie van Notariële Samenwerkingsverbanden telde in 1999 8 regio's met in totaal 70 kantoren. Nu zijn er 150 vestigingen bij Netwerk aangesloten, waar ruim 600 notariële juristen werken.

De deelnamekosten voor een kantoor hangen simpel gezegd af van de grootte van het kantoor, de omvang van het personeelsbestand en het aantal Netwerk-diensten dat een kantoor afneemt. Zo kan een kantoor met 4 notarissen en 4 vestigingen 16.000 euro per jaar kwijt zijn als het gebruikmaakt van *Netwise*. Daar zitten de gewone cursussen voor de notarissen en kandidaten dan bij in, maar de specialisatiecursussen niet.

Hoeveel de samenwerking kantoren bespaart, is volgens Lucienne van der Geld moeilijk te meten. De gemeenschappelijke opleiding, het kwaliteitssysteem, de automatisering en inkoop van online literatuur via bijvoorbeeld OpMaat of Kluwer's Navigator, en wetboeken bieden zekere efficiencyvoordelen. 'Maar die zijn niet te becijferen.'

Wat?

De samenwerking levert de aangesloten kantoren niet zozeer cliënten op als wel actuele kennis. Volgens de juridisch directeur zijn de meeste kantoren tevreden. Dat komt tenminste naar voren uit het veelvuldig contact met de leden en het tevredenheidsonderzoek dat de centrale organisatie regelmatig houdt. Een notaris die wij belden: 'Voor de goedkoopte ga je niet bij *Netwerk Notarissen*. Maar het goede is dat je je kwaliteit op peil houdt en je je geen zorgen hoeft te maken over de opleiding van de kandidaten.'

Waar?

www.netwerknotarissen.nl

En
verder:

‘Als je je maar profileert’

‘Ik hoop dat door mijn inzet het imago van het notariaat verbetert’

Met een column in *De Telegraaf* is hij misschien wel de meest gelezen notaris – vooruit, kandidaat-notaris – van Nederland. Ernst Loendersloot over het schrijven, social media en Maastricht.

TEKST Arnoud Veilbrief | FOTO Truus van Gog

Hoe je je profileert als notaris is niet zo belangrijk, vindt Ernst Loendersloot. ‘Als je je maar profileert. Ik doe dat met schrijven over juridische zaken.’ Loendersloot hanteert de pen met vaardigheid voor uiteenlopende media als *De Telegraaf*, *Vastgoedjournaal.nl*, *Vraagdenotaris.nl* en *Descherpepen.nl*. Daarmee bereikt hij een breed publiek, van particulieren tot professionals in de vastgoedwereld. ‘Makelaars, woningcorporaties, afdelingen bijzonder beheer van banken, van alles. Via mijn site kan ik alles kwijt. Daarnaast plaats ik zo eens in de drie weken een discussie op LinkedIn. Dat levert reacties op van mensen die ik anders nooit had bereikt. Twitter gebruik ik eigenlijk alleen om links naar mijn artikelen te plaatsen. Ik voer daar geen discussies, het is voor mij puur een middel om mijn columns onder de aandacht te brengen.’

Wat prettig is: het kantoor – Huenges Wajer & Joosten (HWJ Notarissen) in Maastricht – houdt er ook klanten aan over. ‘Je merkt dat plaatselijke makelaars ons beter weten te vinden omdat ik actief ben. Mensen komen binnen met een uitgeknipte column waarin ik een casus behandel en zeggen: “Dát wil ik.” Dan hoef ik al veel minder uit te leggen, soms alleen nog maar te kijken of het bij deze cliënten past.’

SCHRIJFWIJZE

‘Ik vind het leuk en daarom is het ook geen moeite. Ik moet er alleen de tijd voor vrijmaken. Vaak gaat het zo: ik krijg een casus aangereikt via *Notamail*. De helft van de keren is het interessant voor

mij als jurist, bij de andere helft denk ik: “Daar kan ik ook als schrijver nog wat mee.” In een halfuur staat de column er. Ik hoef hem daarna alleen nog wat bij te schaven. In het begin ging dat een stuk moeizamer, maar nu heb ik de slag wel te pakken. Mijn stijl? Ik probeer niet te ingewikkeld te schrijven, maar ook niet neerbuigend te zijn. En er moet ook iets grappigs in zitten. Het gebruikelijke stramien is: eerst een “binnentrekker”, iets wat nieuwsgierig maakt. Vervolgens een casus en als afsluiting een boodschap: kom eens langs bij de notaris. Niet naar mij, maar naar een notaris. Ik krijg niet betaald voor mijn columns maar hoop dat door mijn inzet het imago van het notariaat verbetert.’

ACHTERBAN

Door de activiteit van Loendersloot in de media is de bekendheid van HWJ groter dan je gezien de omvang van het kantoor zou verwachten. ‘Noem ons een dorpskantoor in een grotere stad. We hebben twee kandidaten en twee notarissen. Inclusief parttimers werken er bij ons twaalf man.’ Het kantoor oogt neutraal. ‘Het zou net zo goed een tandartspraktijk kunnen zijn. Het is geen statig herenpand.’ Maastricht bestaat uit de oude binnenstad en enkele voormalige dorpen die er later bij getrokken zijn. HWJ ligt in Heer, dat sinds 1970 deel uitmaakt van Maastricht. ‘En nog steeds gaan de mensen uit Heer naar de notaris in Heer. Met die vaste achterban zijn we erg blij.’

MAASTRICHT

Het is nu 25 jaar geleden dat hij in Maastricht aankwam. Aangetrokken door de Bourgondische stad toog de Amsterdammer er in 1988 heen om er rechten

te studeren. Na enkele posten, allemaal in Limburg, keerde hij terug naar Maastricht. Hij vindt het een heerlijke stad en de zaken gaan er nog vrij goed. ‘Maastricht is altijd in trek. We hebben de universiteit, DSM en een aantal internationale bedrijven. Dat zorgt ook voor een continue stroom van expats.’

Rijke Maastrichtenaren verhuizen vaak naar het Belgische Lanaken, net over de grens. ‘Voor je stamcafé maakt het niets uit, dat blijft gewoon hetzelfde, maar wél voor je inkomstenbelasting’, zegt Loendersloot droogjes. ‘Omdat die mensen hun zakelijke belangen veelal in Nederland hebben, werken we veel samen met Belgische notarissen.’

GEMOEDELIJK

De sfeer in het Maastrichter notariaat is gemoedelijk. ‘We beconcurreren elkaar rustig, maar vechten elkaar niet de tent uit. Veel draait hier in het zakenleven om persoonlijke contacten. Men gunt elkaar wat. Als ze je aardig vinden, krijg je de deal. Je moet ze niet het vel over de oren halen, maar ze hoeven zelf ook niet het onderste uit de kan. Het is een wisselwerking. In het westen gaat het veel zakelijker toe.’

TRADITIES

Maastricht is een stad van tradities. Bij het Preuvenemint, een eetfestijn voor het goede doel, mag een geziene Maastrichtenaar niet ontbreken. ‘Je nodigt iemand uit aan je tafeltje, je maakt een praatje en drinkt een glas in de zon. En anders ga je lekker *loeren*: mensen kijken. Die mensen weten dat ze bekeken worden en daarom doen ze net even meer moeite om er goed uit te zien. Zo gaat dat hier.’ ■

Informatieboekjes van EPN en Consumentenbond

De EPN brengt samen met de Consumentenbond informatieboekjes uit die deel uitmaken van de reeks 'Klaar voor de notaris'. Het boekje over het Levenstestament en het boekje *Samenwonen* uit deze serie zijn verschenen.

De informatieboekjes zijn bedoeld voor cliënten, ter voorbereiding op het gesprek met de (kandidaat-)notaris. Op de website van de EPN (EPN/Algemeen) kunt u onderstaande boekjes deels inzien en via de EPN met korting bestellen.

UITGELICHT

Het boekje *Levenstestament* kost voor EPN-leden 7,81 euro per boekje. Hebt u al ten minste honderd exemplaren besteld en wilt u bijbestellen, dan betaalt u 6,81 euro per boekje. Niet-leden betalen 8,25 euro per boekje. De kosten voor het boekje *Samenwonen* zijn voor EPN-leden slechts 6,34 euro per boekje. Niet-leden betalen 7,25 euro per boekje. De bovengenoemde prijzen zijn exclusief BTW en verzendkosten. Het voorgaande geldt zolang de voorraad strekt. De boekjes zijn per pakket van vijftig stuks te bestellen. Overigens kosten de boekjes in de winkels 12,50 euro. Leden van de Consumentenbond betalen 10 euro.

CURSUSSEN

VASN-Beroepsopleiding

Datum: oktober-november 2013
De Beroepsopleiding is een inleidende scholing voor (kandidaat-)notarissen en gediplomeerde klerken en (onder voorwaarden) notariële medewerkers die zich wensen te verdiepen in het agrarisch recht.

VMSN-cursus 'Valkuilen van het convenant'

Datum: 26 september 2013
Een vFAS-advocaat zal de deelnemers tijdens deze cursusdag wijzen op de aandachtspunten bij het opstellen van een convenant. Tevens worden de fiscaliteiten bij verdeling behandeld.

VMSN-cursus 'De procederende en adviserende notaris'

Datum: 5 november 2013
Wat kan een notaris allemaal doen bij 'procederen' in nalatenschappen en andere rechtsgebieden bij de kantonrechter (en waarom doen de meeste notarissen dat nu niet...).

VERENIGINGSNIEUWS

VASN: relatienummer Grondkamer

De Grondkamer heeft notarissen verzocht een relatienummer aan te vragen. Dit blijkt alleen nodig te zijn wanneer men het digitale invulmodel van het LNV-loket gebruikt. Volgens de VASN is het aanvragen van een relatienummer niet noodzakelijk. Gebruik van een 'eigen' model dat ingestuurd wordt per post werkt in de praktijk goed en tegenwoordig ook snel. Daarnaast is het LNV-invulmodel onvolledig en zijn er geen wijzigingen in aan te brengen.

NRS: nieuw lid

Wetenschappelijke Advies Raad

De Wetenschappelijke Advies Raad (WAR) van de NRS is onlangs uitgebreid met prof. dr. Bart van Zadelhoff, verbonden aan KPMG Meijburg. Met name door zijn specialisatie op het gebied van omzet- en overdrachtsbelasting zal hij een verbreding en verdere versterking betekenen voor de WAR. De WAR bewaakt de inhoudelijke kwaliteit van de NRS door het aandraagen van onderwerpen voor cursussen en bijeenkomsten. De WAR bestaat verder uit prof. mr. Steven Bartels, prof. mr. Hendrik Plieger en prof. mr. Leon Verstappen.

Najaarscongres

van Zadelhoff verzorgt op 29 oktober het najaarscongres van de NRS in Utrecht met als onderwerp de actuele problematiek rond omzet- en overdrachtsbelasting bij registergoederen. De toegang voor deze bijeenkomst staat open voor NRS-leden. Graag verwelkomt de NRS u als lid. Voor nadere informatie: zie www.nrs-notaris.nl.

VMSN: opleiding Legal Mediation

De VMSN ontwikkelt op dit moment een nieuwe opleiding tot Legal Mediator, waarmee VMSN zich voorbereidt op de komst van het wettelijk register van mediators dat zal worden ingesteld bij inwerkingtreding van de betreffende wet. De opleiding bestaat uit twee delen: de Basisopleiding mediation en Legal Mediation. Het tweede blok is bedoeld voor (kandidaat-)notarissen die de basisopleiding hebben afgerond en is gericht op het aanleren van de evaluatieve mediationstijl die in geschillen met een juridische dimensie aan de orde is (legal mediation). Deelnemers die beide blokken succesvol hebben afgerond, zijn mediator en kunnen zich door het volgen van een specialisatieopleiding tevens kwalificeren als registermediator zoals bedoeld in de genoemde wetgeving. Binnenkort ontvangt u meer informatie over de opleiding.

Let op: wettelijke vereisten

De wettekst en de eindtermen van de opleiding zijn nog niet definitief vastgesteld. De VMSN wil de inhoud van deze opleiding laten kwalificeren voor het wettelijk register. Voldoet de opleiding onverhoopt op onderdelen niet, dan zal aan de deelnemers een gratis nascholingsdag worden aangeboden.

Vervolgopleiding tot Notarieel Scheidingsbemiddelaar

In verband met het traject van Legal Mediation is besloten de eerstvolgende vervolgoopleiding te starten in februari 2014. De opleidingen sluiten op die manier in tijd op elkaar aan. De precieze data worden op een later moment gecommuniceerd.

VMSN: jaarplan

Bent u benieuwd naar de visie en activiteiten van de VMSN? VMSN-voorzitter Palko Benedek heeft zijn visie en de activiteiten van en voor de vereniging beschreven in een jaarplan. Kijk op www.vmsn.nl onder het tabblad Over VMSN/De vereniging.

ALV VOC

Op donderdag 26 september is vanaf 13.00 uur de algemene ledenvergadering bij de Stichting tot Bevordering der Notariële Wetenschap te Amsterdam. De heer mr. dr. Rogier Wolf zal aansluitend een voordracht geven over zijn recente proefschrift *De kapitaalverschaffer zonder stemrecht in de BV*. Er wordt ingegaan op het stemrechtloze aandeel, certificaten met en zonder vergaderrecht en het participatiebewijs. Een van de vragen die aan de orde komt, is hoe tegen de verhoudingen in de bv moet worden aangekeken indien van een van deze rechtsfiguren gebruikgemaakt zal worden. Inschrijven kan via de website: www.voc-notaris.nl.

Slechts een database?
Nee, een kans

U zult dat vast weleens zijn tegengekomen, zo'n nalatenschap waarin een echte verzekeringspolis opduikt. En dan bedoel ik met 'polis' niet de hedendaagse computeruitdraaivariant, maar een statig en deftig polisblad op geschept papier van een inmiddels al lang verdwenen verzekeraar zoals de 'Algemeene Maatschappij van Levensverzekering en Lijfrente 1880' of de 'Nederlanden van 1845'. De polis als bewijs van een gesloten uitvaart- of andere verzekering die tegen betaling van een premie van bijvoorbeeld een dubbeltje in de week, na overlijden recht gaf op een uitkering waarvan anno 2013 amper de koffie en cake van de uitvaart betaald kunnen worden. Voor mij was de vondst van zo'n polis altijd een fraaie illustratie van één van de kenmerkende eigenschappen van de Nederlander, namelijk het streven om werkelijk voor van alles en nog wat een verzekering te willen hebben.

BELEVING

In die wetenschap heeft het mij eigenlijk altijd enigszins verbaasd, dat de Nederlander minder gemakkelijk de beurs wil trekken voor de enorme bescherming die het notariaat biedt tegen juridische risico's. Dat je aan een verzekeraar een laag

bedrag (maar dan wel vaak over vele jaren) betaalt en voor de 'verzekering' die de notaris biedt de 'premie' in één keer moet voldoen, kan daar een reden voor zijn. Dat de risico's die door het notariaat worden afgedekt voor de meeste cliënten iets abstracter (maar daarmee niet minder reëel) zijn dan bij een reguliere verzekering, kan er ook mee te maken hebben. Dat laatste is eigenlijk een zaak van perceptie of – iets eigentijds – van 'beleving'. Daar kunnen we denk ik wel iets aan doen.

DATABASE

Als we bijvoorbeeld kijken naar bedrijven die tegenwoordig heel behoorlijk presteren, dan hebben hun activiteiten vaak juist iets met die 'beleving' te maken. Denk daarbij aan ondernemingen als Google en Facebook. De *core business* van dat soort bedrijven is in essentie het managen van een database, een enorme bak met gegevens die afzonderlijk misschien niet eens zo heel interessant zijn. Maar aan een combinatie van die gegevens kunnen vaak bepaalde conclusies worden verbonden. En met die conclusies kan iets worden gedaan.

Dichter bij huis kunt u denken aan het Centraal Testamentenregister. Daaruit blijkt dat er in Nederland drie miljoen testamenten zijn die ouder zijn dan tien jaar. Dat is dus een enorme hoeveelheid Nederlanders met een erfrechtelijke regeling die nog uitgaat van een inmiddels niet meer bestaande wettelijke regeling. Daar liggen voor de notaris kansen.

BESCHERMING

Mijn gedachte is dan ook, dat de KNB het notariaat een dienst bewijst door in de toekomst zich te richten op het inrichten, onderhouden en beheren van verschillende databases of registers. Met als doel om daarmee, als notariaat, een bijdrage te leveren aan datgene wat wij in essentie altijd al deden, namelijk het verlenen van rechtszekerheid en het beschermen tegen juridische risico's. ■

Franc Wilmink | VOORZITTER KNB

Uitzonderingen in toelichting BUD niet limitatief

Er kunnen omstandigheden zijn waarin de notaris aan een ander dan de recht-hebbende mag uitbetalen. De in de toelichting op het Reglement beperking uitbetaling derdengelden (BUD) geformuleerde uitzonderingen op de hoofdregel zijn niet limitatief. Zie de meestgestelde vragen over het Reglement BUD.

In het kader van de bestrijding van malafide praktijken is het belangrijk dat de geldstromen helder verlopen. Strakkere regels inzake het uitbetalen van gelden vanuit de derdenrekening geven duidelijkheid in de geldstroom vanuit het notariškantoor. Hiermee kunnen belastingfraude en andere malafide praktijken worden voorkomen. Voor alle notariële transacties is de notaris gebonden aan het Reglement BUD. Dit reglement is door het bestuur vastgesteld op 1 augustus 2011 en aangepast op 25 januari 2012.

Nadere informatie: KNB, afdeling Juridische en praktijkzaken, 070 3307139

Voor alle notariële transacties is de notaris gebonden aan het Reglement BUD.

Oplossing Vakantiepuzzel

De oplossing van de Vakantiepuzzel in vorig nummer van *Notariaat Magazine* is: 'Op vakantie naar bos, berg en/of zee, NM reist graag met u mee'.

De winnaars krijgen binnenkort hun boekenbon opgestuurd.

ECH 3.0 gaat van start

ECH moderniseert en ontwikkelt door. Vanaf 27 september gaat de 2.0 standaard over naar een 3.0 versie. In een omgeving waarin zo veel verschillende partijen allemaal met elkaar communiceren en afhankelijk van elkaar zijn, doe je zoiets natuurlijk niet onvoorbereid en zeer bewust. Meer dan een jaar geleden alweer zijn bijvoorbeeld in de ECH Gebruikersraad de wensen van gebruikers geïnventariseerd en zijn veranderende omstandigheden, zoals de nieuwe SEPA-rekeningnummers, in kaart gebracht.

ECH 3.0 biedt een aantal grote voordelen ten opzichte van ECH 2.0. Een groot aantal kleine, voor u minder zichtbare, technische verbeteringen zijn doorgevoerd, de nieuwe SEPA-rekeningnummers worden ondersteund en last but not least: de introductie van de Flexibele Volmacht.

FLEXIBELE VOLMAGT(EN)

Een, in samenwerking met KNB en hypothecair financiers, nieuw ontwikkeld volmachtmodel maakt het voor u mogelijk om bijvoorbeeld een gedeeltelijke opzegging en een gehele vervallenverklaring in één ECH-dossier af te

De KNB heeft de gelegenheid aangegrepen om ook het financiële model erachter in lijn te brengen met haar visie.

handelen. Daar waar met ECH 2.0 nog twee verschillende dossiers moesten worden aangemaakt, kan dat nu dus efficiënter en kan de bank door middel van één volmacht goedkeurig verstrekken om tot roeyement over te gaan. Sneller, gemakkelijker én goedkoper dus.

UW WERKOMGEVING

Vanaf vrijdag 27 september zullen alle op ECH aangesloten hypothecair financiers de nieuwe ECH-versie 3.0 ondersteunen. Ook de meeste notariële softwarepakketten waarin ECH is geïntegreerd, maken de overstap. Gebruikt u de webapplicatie van de KNB voor ECH, dan zult u ook hierin deze vernieuwingsslag aantreffen.

DE ECH-WEBAPPLICATIE

In lijn met haar nieuwe beleid (zie: beleidsvisie) heeft de KNB de kans gegrepen om bij het overstappen naar ECH 3.0 de ECH-webapplicatie niet alleen inhoudelijk aan te passen, maar ook het financiële model

erachter in lijn te brengen met haar visie: kosten zo veel mogelijk toerekenen naar gebruik. Vanuit deze filosofie is de algemene bijdrage voor het gebruik van NotarisNet per 1 januari van dit jaar met 40 euro per maand omlaag gebracht. Maar de consequentie is, dat het niet langer mogelijk is de kosten voor de ontwikkeling, het onderhoud en het beheer van de hernieuwde ECH-webapplicatie ten laste te brengen van deze algemene bijdrage. Ter bestrijding van de kosten zal voor het gebruik van de nieuwe ECH-webapplicatie een tarief van 1,90 euro per ECH-zaak verschuldigd zijn. Nogmaals: hierdoor worden de lasten eerlijker verdeeld. Men betaalt alleen voor daadwerkelijk gebruik. Het uiterlijk van de webapplicatie zal overigens minimaal wijzigen: u zult dus direct en intuïtief door kunnen werken.

.....
Meer informatie:

Wilt u meer informatie over (de overgang naar) ECH 3.0? Op www.ech.nl/faq hebben wij de belangrijkste vragen en antwoorden alvast voor u op een rijtje gezet.

.....

KNB-bestuur stelt Beleidsregel integere beroepsuitoefening vast

Gedurende een periode van tien jaar is het voor uit het ambt gezette notarissen niet toegestaan voor of met andere notarissen te werken.

Op 10 juli heeft het bestuur van de KNB de Beleidsregel integere beroepsuitoefening vastgesteld. Op basis hiervan mag een notaris een andere notaris die uit het ambt wordt ontzet tien jaar niet in dienst nemen.

Aanleiding voor de beleidsregel is het voorval met een uit het ambt ontzette notaris die als kandidaat-notaris op een kantoor doorwerkte. Door de nieuwe beleidsregel is dit gedurende een periode van tien jaar niet meer mogelijk, omdat notariskantoren uit het ambt ontzette notarissen tijdens die jaren niet in dienst

mogen nemen, maar ook niet op een andere wijze mogen samenwerken. Het bestuur van de KNB heeft deze regeling opgesteld omdat een dergelijke samenwerking schadelijk is voor de eer en het aanzien van het ambt. De regel geldt ook voor kandidaat-notarissen aan wie het recht tot waarneming definitief is ontzegd.

.....
Nadere informatie: KNB, afdeling Juridische en Praktijkzaken, 070 3307139

.....

Per 1 oktober eindigt de bestuurstermijn van de heer mr. S.A.H. Smits. Daarom zoekt het bestuur een

Bestuurslid, notaris

Functie-informatie

Het bestuur van de KNB is belast met de uitoefening van zijn in de Wet op het notarisambt omschreven taken. Het geeft algemene leiding aan en regelt de werkzaamheid van het bureau van de KNB. Het bestuur wordt in de uitvoering van zijn taken bijgestaan door dat bureau. Het KNB-bestuur telt zeven leden. Het betreft een collegiaal bestuur, waarin gezamenlijk verantwoordelijkheid wordt gedragen.

Gezocht wordt naar een bestuurder die:

- ervaring heeft met functioneren op bestuursniveau en daarbij gericht is op samenwerking en het behalen van een gemeenschappelijk resultaat;
- zoekt naar de dialoog met de omgeving, maar de discussie niet uit de weg gaat;
- een helicopterview en visie heeft en op hoofdlijnen wil en kan functioneren;
- kan abstraheren van de dagelijkse notariële praktijk;
- de bereidheid en mogelijkheden heeft om voldoende tijd in de KNB te steken als bestuurslid of als toekomstig voorzitter;
- enthousiasme en verantwoordelijkheid voelt voor het door de KNB uitgedragen en uitgevoerde beleid;
- representatief en communicatief is.

De Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) is de publiekrechtelijke beroepsorganisatie van notarissen en kandidaat-notarissen, gevestigd in Den Haag. Namens de leden onderhoudt de KNB contacten met overheid, politiek en maatschappelijke organisaties. De KNB houdt zich onder meer bezig met kwaliteitszorg, toezicht, opleidingen, verordeningen, beroeps- en gedragsregels, informatietechnologie en publieksvoorlichting.

Voor deze functie is bestuurlijke ervaring een aanbeveling, oog voor de juridische en maatschappelijke betekenis van het notariaat een vanzelfsprekendheid. De werkbelasting die het bestuurslidmaatschap met zich meebrengt, is ongeveer anderhalve dag per week. De benoemingstermijn bedraagt maximaal twee keer drie jaar.

Inlichtingen

Kandidaten met belangstelling voor deze functie kunnen contact opnemen met KNB-voorzitter Franc Wilmink, telefoon: 0528 235959, fwilmink@scholtenwilminknotarissen.nl

U kunt uw reactie sturen naar: Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie T.a.v. Caroline van Kordelaar Spui 184, Postbus 16020, 2500 BA Den Haag, of bestuur@knb.nl

Koninklijke Notariële
Beroepsorganisatie

KNB doet 186 peer reviews in eerste halfjaar

In de eerste helft van 2013 hebben auditoren van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) 186 kantoren bezocht. 16 keer moest er binnen 3 maanden een verbetering worden doorgevoerd. In 3 gevallen volgt er een verbetertraject en aan 1 audit werd geen conclusie verbonden. Deze notaris moet zich intensief laten begeleiden. Dit blijkt uit de rapportage peer reviews (zie NotarisNet) van de KNB.

De peer reviews bevestigen dat flink wat kantoren het zwaar hebben en er meestal nog maar weinig mogelijkheden zijn om nog verder op kosten te bezuinigen. Kantoren die relatief minder negatieve consequenties van de crisis ondervinden, zijn voornamelijk

kantoren die vrijwel schuldenvrij zijn, bijvoorbeeld doordat er nauwelijks nog hypotheek rust op het bedrijfspand of omdat er nauwelijks leningen zijn met de bijbehorende rentelasten. Zij hebben dan wel veel minder inkomsten, maar hoeven geen rigoureuze maatregelen te nemen, aldus de rapportage.

KENNIS IN HUIS

Een direct verband tussen een dramatische financiële situatie en een vermindering van de kwaliteit van de dienstverlening valt niet te leggen. Ook op de kantoren die in zwaar weer verkeren, wordt de lat op het gebied van kwaliteit en integriteit doorgaans hoog gelegd – net als bij kantoren die financieel betere resultaten tonen. Wel blijkt uit de peer reviews dat het steeds lastiger wordt om volledige

dienstverlening op alle drie de rechtsgebieden op peil te houden. Steeds vaker blijkt dat kantoren de kennis niet langer in huis hebben om de klant op alle specifieke gebieden goed van dienst te kunnen zijn. Als gevolg van ontslagronden is veel kennis weggelekt. Soms wordt de opdracht doorverwezen, soms wordt dergelijk specifiek advies ingekocht om de klandizie aan het kantoor te blijven binden. De algemene tendens tot specialisatie wordt dan ook op dat gebied bevestigd, zo staat in de rapportage.

Nadere informatie: KNB, Lex Diks,
L.diks@knb.nl, 070 3307228

Met welke vraag kan ik bij de afdeling Praktijkuitoefening terecht? En wat doet de afdeling Communicatie? Elke maand vertelt een medewerker van het KNB-Bureau over zijn/haar werk, uitdagingen en drijfveren. Deze maand Lesley Kortbeek, secretaresse Juridische en Praktijkzaken.

Wie is Lesley Kortbeek?

‘Ik ben een vrolijk en spontaan persoon. Hiervoor werkte ik als receptioniste bij een sportschool. Daarnaast volgde ik een hbo-studie Management, Economie en Recht. Omdat ik daar meer mee wilde doen, heb ik gesolliciteerd bij de KNB.’

Waar hou je je wekelijks mee bezig?

‘Samen met twee andere collega’s doe ik de secretariële ondersteuning van de afdeling Juridische en Praktijkzaken. Dat betekent dat ik telefoontjes en e-mails beantwoord van leden over allerlei onderwerpen, maar ook van consumenten met klachten over een van de leden. Ook registreren wij de rechtsvragen die binnenkomen. Vervolgens zorg ik ervoor dat die vragen terecht komen bij de juristen. Is de rechtsvraag afgehandeld, dan archiveer ik die en maak ik het declaratieformulier. Verder ondersteun ik de juristen daar waar nodig. Ik moet soms rapporten voor hen uittypen, of ik moet een reis boeken naar het buitenland.’

Close up

Grootste professionele uitdaging?

‘We zijn sinds kort gestart met een secretaressepool. Alle secretaresses blijven wel hun eigen werk doen, maar we gaan allemaal op dezelfde manier werken en de zogenoemde achtervang bij ziekte en vakantie is beter geregeld. Ik zie er wel voordelen in. Je krijgt er andere werkzaamheden bij en kunt daardoor de leden dus beter te woord staan. Verder wissel je meer ervaringen met elkaar uit. Erg leerzaam. Ook komt er binnenkort een nieuwe telefooncentrale. Vanmiddag leer ik wat we daar allemaal mee kunnen.’

Wat doe je na je werk?

‘Dan sta ik vaak in de keuken om taarten, cakes en popcakes te maken. En ik heb twee dochters van 10 en 3 jaar, dus daar ben ik ook druk mee.’

Als ik niet voor de KNB zou werken, dan was ik ...?

‘Een eigen bakkerij of lunchroom, met mijn eigen baksels, dat lijkt me wel wat.’

Waar haal je voldoening uit?

‘Het werk is gewoon heel divers. De rechtsgebieden liggen erg uiteen en er verandert steeds weer wat. Omdat ik hier nog niet lang werk, een jaar nu, leer ik elke keer weer iets nieuws. Dat vind ik erg leuk.’

Voorlopige kadastrale grenzen: hoe zit dat?

Vanaf 2009 is het voor notarissen mogelijk om zelf percelen op de kaart te splitsen met behulp van de applicatie Splits. In dit geval ontstaan percelen met een voorlopige kadastrale grens en een voorlopige oppervlakte. Het Kadaster merkt dat er soms onduidelijkheid is over percelen met een voorlopige kadastrale grens. Aangezien het aantal percelen met voorlopige kadastrale grenzen snel toeneemt, wil het Kadaster u hier graag over informeren.

Zodra een splitsingsverzoek wordt ingediend, ontstaan binnen vijf werkdagen nieuwe percelen met een voorlopige kadastrale grens en een voorlopige oppervlakte. Op de kaart is de voorlopige kadastrale grens weergegeven als een oranjebruine lijn. Op een Kadastraal Bericht Object staat een voorlopige kadastrale grens als volgt weergegeven:

In de akte moet vermeld worden dat een perceel een voorlopige kadastrale grens heeft.

Als een perceel een voorlopige kadastrale grens en oppervlakte heeft, moet dit altijd in de akte vermeld worden zodat raadgevers erop geattendeerd worden dat de administratieve begrenzing van het perceel onzeker is. Dit is vergelijkbaar met de reeds lang bestaande werkwijze betreffende de vermelding dat een perceel uit een gedeeltelijk kadastraal perceel afkomstig is. Wordt bij het verwerken van de akte geconstateerd dat een perceel een voorlopige

kadastrale grens en oppervlakte heeft, maar is dit niet in de akte vermeld, dan wordt een verzoek tot verbetering (VTV) verstuurd. Let op: ook bij de overdracht van een deel van een perceel afkomstig uit een perceel met een voorlopige kadastrale grens moet vermeld worden dat er sprake is van gedeelte van een perceel met een voorlopige kadastrale grens.

TARIEF

Bij de eerste wijziging in de rechtstoestand (dus via een Hyp4-akte) met betrekking tot het perceel met de voorlopige kadastrale grens wordt het tarief voor de verificatiemeting in rekening gebracht. De tarieven voor de verificatiemeting worden in rekening gebracht op basis van de inhoud van de akte. Voor informatie over berekening van de tarieven en voor tekstvoorstellen kunt u kijken op www.kadaster.nl/voorlopigegrenzen. Tevens kunt u op deze website informatie vinden over de opleidingen en de applicatie Splits. Voor vragen kunt u rechtstreeks mailen naar splitsvragen@kadaster.nl.

Aantekening kadastraal object
VOORLOPIGE KADASTRALE GRENS EN OPPERVLAKTE
Ontleend aan: 75 HOR02/2013 d.d. 26-6-2013

KNB Cursusagenda

23 september 2013

Schenken en vererven van een aanmerkelijk belang

Aan de hand van praktijkscenario's worden risico's en (advies)kansen geïdentificeerd waar de deelnemer de dag na de cursus direct proactief inhoudelijk en commercieel mee aan de slag kan.

26 september 2013

Praktisch personeelsmanagement

Hoe ga ik om met instroom, ontwikkeling en uitstroom van medewerkers? Verkrijg personeelsinstrumenten die direct in de praktijk kunnen worden toegepast.

27 september 2013

Masterclass Geef nooit korting!

Hoe vergroot je je marktaandeel in een krimpende markt met instandhouding van marktconforme tarieven? Waar vindt u die waardevolle klanten en hoe kunt u die aan u binden?

1, 2 en 29 oktober 2013

Financiële besturing voor gevorderden

Vraagt u zich weleens af wat uw kostprijs is? Wilt u weten welke omzet u moet halen om

rendabel te zijn? En wilt u de bedrijfsvoering op een hoger plan brengen? Deze training is gericht op verbetering van de bedrijfsvoering en is expliciet bedoeld voor notarissen.

7 oktober 2013

Tweetrapstestament en tweetrapsafwikkeling

Modellen zullen de leidraad vormen van deze erfrechtelijke cursusdag: van tweetrapslegaat tot derde trap. Ook aan de tweetraps (papier) schenking zal aandacht worden besteed.

10 oktober en 17 december 2013

Commercieel adviseren, de ondernemende notaris (nieuw!)

U krijgt inzicht in de verschillende marktwerkingmethoden, een concreet actieplan waar u mee de markt op kan gaan om nieuwe klanten te genereren en reeds bestaande klanten aan u te binden.

10 oktober 2013

Notaris 2.0: nieuwe media in het notariaat

De term 'nieuwe media' en sociale netwerken als LinkedIn, Facebook en Twitter zijn aan de

orde van de dag. Je hoort er dagelijks over, maar wat kun je daar als notaris mee?

15 oktober 2013

Marketing in het notariaat

In deze eendaagse masterclass krijgt u handvatten aangereikt waarmee u zich kunt wapenen tegen de neergaande spiraal van omzet en prijsvervalking en om de opwaartse lijn naar succes weer te vinden.

30, 31 oktober en 13 november 2013

Financiële besturing voor het notariaat

Verkrijg enige vaardigheid in het opstellen van financieel-economische overzichten die nodig zijn voor de (exploitatie)besturing van uw kantoor, zoals het beoordelen van financiële gegevens die anderen (accountant, boekhouder) u aanleveren.

Dit is slechts een selectie uit het totale cursusaanbod. Voor meer informatie, inschrijven en het complete opleidingsaanbod: KNB, cursussen en congressen, telefoon 070 3307125 (cursussen@knb.nl) of NotarisNet/Opleidingen

Sluit u aan bij de campagne DementieEnDan!

Tijdens de campagne DementieEnDan van 20 tot en met 29 september 2013 bundelen diverse organisaties hun krachten voor een betere behandeling en bejegening van mensen met een vorm van dementie. Notariskantoren kunnen hierop aansluiten met voorlichting over de notariële volmacht en het levenstestament en mensen laten nadenken over hun eigen situatie. Zij kunnen hiervoor gebruikmaken van een korte film die speciaal voor het notariaat wordt gemaakt.

De focus in de campagne DementieEnDan ligt op wat iemand nog wél kan. En wat je, als professional, kunt doen om de kwaliteit van leven voor deze mensen te verhogen. De voorlichtingscampagne 'Wie geeft u het vertrouwen?' van de KNB samen met het notariaat sluit hier nauw op aan. Daarom steunt de KNB de campagne DementieEnDan van harte en raadt ze notariskantoren aan zich aan te sluiten bij de diverse activiteiten die tijdens de campagne worden georganiseerd. Veel ouderen weten nog niet wat de notaris voor hen kan doen. Er is grote behoefte aan voorlichting en advies over de mogelijkheden

om financieel-juridische zaken te laten vastleggen volgens individuele wensen en behoeften. Twee vragen zijn hierbij cruciaal: 'Wie geeft u het vertrouwen?' en 'Weet u wel wat u uit handen geeft?'. Steeds meer notarissen zijn alert op mogelijke 'niet plus'-signalen bij ouderen en weten hoe ze hiermee moeten omgaan. Op deze wijze geeft het notariaat een duidelijk signaal van maatschappelijke betrokkenheid af. Dat is belangrijk om financieel misbruik terug te dringen of te voorkomen.

ACTIVITEITEN EN MEDIA

Op 23 en 24 september 2013 zendt de AVRO een documentaire uit waarbij vijf mensen met dementie worden gevolgd en hun omgeving. Documentairemaakster Ireen van Ditschuyzen heeft deze mensen ongeveer twee jaar gevolgd. De documentaire laat zien waar dementerenden in het dagelijks leven tegenaan lopen en welke rol de huisarts, casemanager, bankmedewerker, notaris, mantelzorger enzovoort hierbij heeft. De campagne DementieEnDan beslaat een breed scala aan activiteiten: van wetenschappelijk onderzoek, presentatie van educatieve clips bij onder andere zorgopleidingen en

Er is grote behoefte aan voorlichting en advies over de mogelijkheden om financieel-juridische zaken te laten vastleggen.

banken, tot activiteiten in de wijk. Er zijn theatervoorstellingen over dit thema, filmvertoningen in tweehonderd Alzheimer-cafés en er is veel aandacht in landelijke en regionale media. Een overzicht vindt u op www.dementieendan.nl.

DVD VOOR LEZINGEN

Voor lezingen en presentaties kunnen notariskantoren gebruikmaken van de dvd die Ireen van Ditschuyzen speciaal voor het notariaat heeft gemaakt. De film duurt bijna vier minuten en is rond 20 september te zien op NotarisNet. Daar leest u dan hoe u een kopie van de master dvd kunt bestellen. Hier zijn geen kosten aan verbonden.

KNB stemt in met voorgestelde Uitvoeringswet EU-executieverordening

De regering heeft de Tweede Kamer een wetsvoorstel voorgelegd dat uitvoering geeft aan de herschikking van de Brussel I Verordening, ook wel EU-Executieverordening of EEX-Verordening genoemd. Die maakt het gemakkelijker rechterlijke beslissingen uit een andere lidstaat ten uitvoer te leggen. De KNB heeft commentaar gegeven op de consultatieversie van de wet. Met dit commentaar is rekening gehouden.

Nu is er nog een omweg nodig via een verlot tot tenuitvoerlegging, exequatur geheten. De beslissing, tezamen met een door de bevoegde autoriteit afgegeven certificaat, vormt een executorial titel, die een deurwaarder ten uitvoer kan leggen. Dat geldt ook voor notariële akten uit een andere lidstaat.

Daarbij is de notaris de bevoegde autoriteit. Voor het certificaat dat de notaris moet afgeven, gebruikt hij een voorgeschreven formulier. Dat is nu ook al zo. Het zal niet vaak voorkomen dat een authentieke akte in een andere lidstaat ten uitvoer wordt gelegd. Naar Nederlands recht zou het kunnen gaan om een akte van hypotheekverstrekking, een schuldbekentenis of eventueel een in een notariële akte neergelegde geldlening.

GEEN ANDERE TAAL

De KNB heeft in een eerder stadium gelegenheid gekregen commentaar te leveren op de consultatieversie van de uitvoeringswet. De beroepsorganisatie is erg tevreden dat de regering hiermee in het wetsvoorstel rekening heeft gehouden. Zo is op de suggestie verduidelijkt dat Nederland geen gebruikmaakt

Het zal niet vaak voorkomen dat een authentieke akte in een andere lidstaat ten uitvoer wordt gelegd.

van de mogelijkheid om een vertaling in een andere taal dan de officiële taal te aanvaarden. Ter bescherming van de verweerder is naast de Nederlandse – en in voorkomende gevallen Friese taal – dus geen andere taal toegelaten. De nieuwe EU-executieverordening is per 10 januari 2015 van toepassing. Dat geldt naar verwachting ook voor de uitvoeringswet.

Nadere informatie: KNB, Lineke Minkjan, l.minkjan@knb.nl, 070 3307239

Collectief: beter vrijwillig dan verplicht

De heer Wilmink spreekt in zijn column in *Notariaat Magazine*, editie 7/8 2013 zijn zorg uit over het verloren gaan van bepaalde verplichte collectieve voorzieningen. Genoemd wordt onder andere de pensioenregeling voor notarissen en kandidaat-notarissen waarvoor een aanpassingsvoorstel is gedaan per 1 januari 2014. De arbeidsongeschiktheidsuitkering komt daarbij te vervallen en er resteert in geval van arbeidsongeschiktheid enkel de voortgezette opbouw van pensioen.

Hierover zou vooral bezorgdheid leven onder kandidaat-notarissen. Begrijpelijk, want de financiële gevolgen van arbeidsongeschiktheid kunnen enorm zijn. Toch lijkt nu de weg vrijgemaakt te worden voor een passender alternatief. Een alternatief dat beter aansluit op de positie van de kandidaat-notaris als werknemer in loondienst. Als deelnemer aan de werknemersverzekering Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA), heeft de kandidaat-notaris immers (net als alle andere werknemers) een wettelijke voorziening waarop teruggevallen kan worden: de WIA-uitkering.

WIA-AANVULLINGSVERZEKERING

In het algemeen wordt, vooral als er sprake is van gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid, de WIA-uitkering echter als te laag ervaren. Er zijn inmiddels diverse WIA-aanvullings-

verzekeringen beschikbaar; deze worden veelal door de werkgever collectief aangeboden aan alle werknemers van een bedrijf of praktijk. Alle werknemers worden dan geaccepteerd, zonder medische vragen, tegen een voor allen gelijke (procentuele) prijs. Aanvulling gebeurt steeds tot 70/80 procent van het laatst verdiende inkomen en dat biedt duidelijkheid en zekerheid ten aanzien van de inkomenspositie.

KOSTENVERGELIJKING

De vraag die zich opwerpt is, of een WIA-aanvullingsverzekering voordeliger is dan de huidige collectieve verzekering bij de Stichting Notarieel Pensioenfonds (SNPF), zeker als bovendien niet alleen de kandidaat-notaris(sen) en de toegevoegd notaris(sen) worden verzekerd, maar ook alle andere werknemers?

De kosten van de collectieve WIA-aanvullingsverzekering zijn goed vast te stellen. Per 10.000 euro verzekerde loonsom bedragen deze minder dan 40 euro per jaar. Voor een werknemer die 40.000 euro verdient, is dat 160 euro per jaar. Opdat de kosten voor de werkgever gematigd worden, kan deze aan de werknemers een bijdrage vragen die op het brutoloon mag worden ingehouden (fiscaal aftrekbaar). Uitgaande van een verdeling 50/50 zijn de kosten voor de werknemer dan minder dan 7 euro bruto per maand.

PASSENDE AANVULLING

Een onzekerheid die zich in de vergelijking met de voorziening van de SNPF voordoet, is gelegen in het feit dat tot op heden niet duidelijk is gemaakt door het pensioenfonds wat de kosten van de arbeidsongeschiktheidsuitkering zijn. Zolang daarover geen heldere wijn wordt geschonken, blijft er onzekerheid ten aanzien van de kostenvergelijking bestaan. Gezien echter de uitkomst in bovenstaand rekenvoorbeeld en de thans in totaliteit af te dragen premie aan het pensioenfonds, lijken lagere kosten voor de collectieve WIA-aanvullingsverzekering evident.

Nog afgezien hiervan zullen verstandige werknemers in overleg treden met hun werkgevers (en zullen verstandige werkgevers zich op hun beurt daarvoor openstellen) zodat vanaf 1 januari 2014 een passende aanvulling kan worden getroffen.

Voor hen – werknemers en/of werkgevers – die geen aanvulling willen, is er vanaf 1 januari 2014 geen verplichtstelling meer. Dat is – nu er op vrijwillige basis mogelijkheden zijn tegen waarschijnlijk lagere kosten – op zichzelf al als winst te beschouwen.

*Maurice Berkhout
Buro Merks Consultancy*

VERTROUWDE NAAM IN ACCOUNTANCY VOOR HET NOTARIAAT

QUAESITOR

ACCOUNTANCY & ADVIES

JAARREKENINGEN • BEDRIJFSOPVOLGING • ADVISERING • PRAKTIJKOVERNAME
PRAKTIJKWAARDERING • UITGAVE BEDRIJFS- EN SALARISRAPPORTAGES

DE TROMPET 1900B 1967 DB HEEMSKERK 0251-783278 WWW.QUAESITOR.NL

Betrokkenheid van een notaris bij levering van grond bij speculatieve grondtransacties. Passeren bij volmacht. Beoordeling van de wil van de consument.

Uitspraak: *berisping in combinatie met een geldboete van 2.500 euro*

Casus

Een particulier is door een bedrijf benaderd om deel te nemen aan speculatieve grondtransacties. Zij heeft drie koopovereenkomsten afgesloten waarbij eveneens drie percelen grond werden gekocht voor een totaalbedrag van 116.520 euro. Ten tijde van het aangaan van de overeenkomst was koper 81 jaar oud en alleenstaand. De levering van de bewuste percelen heeft plaatsgevonden bij de notaris.

Voor het verlijden van de leveringsakten heeft de notaris aan de koper een vragenformulier toegezonden. Deze vragenlijst is door de koper ingevuld en ondertekend. Op deze vragenlijst heeft koper aangegeven niet aanwezig te willen zijn bij het passeren, zich bewust te zijn van het risico dat de belegging in waarde kon dalen en dat zij zich ervan bewust was dat de transactie niet onder het toezicht van de Autoriteit Financiële Markten (AFM) viel. De notaris heeft vervolgens nog telefonisch contact met de koper gehad en in het dossier aangegeven dat koper helder op hem overkomt.

De leveringsakten zijn vervolgens bij volmacht gepasseerd. In de akte is opgenomen dat de koper heeft besloten niet in persoon te verschijnen, ondanks het feit dat de notaris haar wel heeft uitgenodigd en hier ook de voorkeur aan geeft in het kader van de *Belehrung*. De koper stelt zich nu op het standpunt dat de notaris zijn medewerking aan het passeren van de akten had moeten weigeren. De notaris zou niet voldaan hebben aan zijn informatieplicht, waarschuwplicht en zorgplicht en heeft met betrekking tot de uitvoering van deze plichten onjuistheden in de akten opgenomen. Er was geen sprake van wilsovereenkomst van koper met de transacties.

De kamer voor het notariaat komt tot het volgende oordeel:

Een notaris behoort zich bij de van hem verlangde werkzaamheden de belangen

van de beide in de akte vermelde partijen aan te trekken. Dit kan onder omstandigheden meebrengen dat de notaris bij ieder van de partijen informeert of deze de reikwijdte van de aangegane verplichtingen wel overziet (zie HR 14 december 2007, NJ 2008, 8). Daar hoort bij dat hij zich ervan vergewist dat de partijen de implicaties van de transactie overzien.

De notaris heeft dit onderzoek in onvoldoende mate uitgevoerd en hij heeft dus zijn zorgplicht jegens klagster verzaakt. Dat baseert de kamer op het volgende: de notaris was de vaste notaris van verkoper. Vaststaat dat verkoper particulieren via *direct calling* benadert met het aanbod tot het investeren in sterk speculatieve grondposities. Het gaat hierbij om stukjes grond ('postzegeltjes') met bestemming akkerbouw of landbouw, die in ABC-transacties qua prijs op één dag meermalen over de kop gaan en waarbij wordt gespeculeerd op in de (verre) toekomst liggende bestemmingswijzigingen en mogelijke prijsstijgingen. Vaststaat dat de AFM (wat de notaris wist) particulieren voor het aangaan van dergelijke zeer speculatieve transacties heeft gewaarschuwd. Ten aanzien van klagster was het de notaris bekend dat zij een dame was op een leeftijd van 81 jaar. Ook was het de notaris bekend dat zij binnen het bestek van één maand drie perceeltjes grond van verkoper kocht. Onder die omstandigheden had de notaris klagster onder vier ogen moeten voorlichten over de implicaties en risico's van de transacties die zij aanging. Daarbij had de notaris dan ook kunnen onderzoeken in hoeverre klagster in staat was haar wil te bepalen.

De notaris heeft voor het passeren van de akte slechts eenmaal telefonisch contact met klagster opgenomen. Uit die aantekening blijkt niet dat de notaris klagster op welke wijze dan ook heeft voorgelicht over de transacties die zij aanging en de risico's daarvan. Weliswaar heeft de notaris verklaard dat hij in de regel altijd bespreekt: 'weet dat u belegt, dat je te duur inkoop', maar dat acht de kamer onvoldoende. Hieruit blijkt niet dat de notaris zich ervan heeft vergewist dat klagster de transactie geheel overzag, dat wil zeggen inclusief het ABC(D)-karakter daarvan,

de prijsstijgingen die de onroerende zaak in een dag onderging en de (grote) risico's die deze beleggingen met zich meebrengen, alsmede de als uiterst gering in te schatten kans op toekomstige waardevermeerdering van de onroerende zaken wegens bestemmingsplanwijzigingen.

De notaris heeft erop gewezen dat in de leveringsakte en de volmachten diverse bepalingen zijn opgenomen die duiden op het speculatieve karakter van de transacties. Ook stelt hij dat hij ten aanzien van de notariële *Belehrung* er nadrukkelijk voor kiest om alle ter zake van belang zijnde bepalingen niet in een losse brief te vermelden, maar nu juist in de akte van levering zelf op te nemen. De tekst van de akte van levering wordt weer in de volmacht opgenomen, zodat de koper dus kennis heeft moeten nemen van alle bepalingen uit de akte van levering. Scherper kan aan een *Belehrung* bijna niet worden voldaan bij een volmacht, aldus de notaris. Ook dat oordeelt de kamer onvoldoende. Het betreft akten die voor een leek onoverzichtelijk en moeilijk leesbaar zijn, zeker voor klagster, een kwetsbare dame op leeftijd. Gezien het belang dat een notaris partijen deugdelijk informeert, kon de notaris in dit geval niet volstaan met het toesturen van de tekst van de akte.

Op grond van het bovenstaande acht de kamer de klacht gegrond. Gelet op de ernst van het verwijt acht de kamer een combinatie van een berisping en een geldboete van 2.500 euro een passende maatregel. Daarbij neemt de kamer in aanmerking dat het verwijt te ernstig is om af te doen met uitsluitend een berisping en voorts, zoals inmiddels duidelijk is geworden, dat klagster door de transactie ernstig financieel is benadeeld.

Kamer voor het notariaat in het ressort Arnhem – Leeuwarden, 11 juli 2013, niet gepubliceerd

Opmerking

Het passeren van een akte bij volmacht vergt volgens deze uitspraak meer van de notaris. De notaris zal zich meer moeten verdiepen in beide partijen en, zeker als één van de partijen meer bescherming nodig heeft door onkunde en onwetendheid, deze bescherming

moeten geven. Een telefoongesprek met de bewuste partij wordt onvoldoende geacht. Hoe ver de notaris moet gaan, zal afhankelijk zijn van de bijzonderheden in een dossier. Bij een gebruikelijke overdracht tussen twee consumenten van een woning zal het passeren bij volmacht doorgaans niet tot een verregaande onderzoeksplicht leiden, maar waar er sprake is van meer opeenvolgende transacties met prijsverschillen of een verschil in het kennisniveau van partijen, dan zal de onderzoeksplicht uitgebreider zijn. Volgens deze beslissing zal de notaris in dat geval partijen toch moeten uitnodigen op kantoor om in persoon de zaak met hen te bespreken. Doet de notaris dit niet, dan voldoet hij niet aan zijn verplichtingen.

Betrokkenheid bij ABC-transactie. Onverklaarbare vergoeding voor de notaris. Bescherming belangen van zwakkere partij.

Uitspraak: *Ontzetting uit het ambt*

Casus

In een nalatenschap heeft de enige erfgename de woning van erflaatster verkocht aan de boekhouder van erflaatster. De levering vond plaats op 3 oktober 2003. De boekhouder heeft de woning vervolgens op dezelfde dag geleverd aan G, waarbij sprake was van een stijging van bijna 28 procent. Vervolgens heeft G de woning weer doorverkocht en geleverd aan H in een periode van drie maanden waarbij een winst werd gerealiseerd van bijna 22 procent. Op 30 juli 2004 heeft H aan J en K geleverd met een winst van ruim 142 procent. Volgens de akte van levering lag aan deze transactie een koopovereenkomst ten grondslag van 1 oktober 2003. De WOZ-waarde lag op 1 oktober 2003 in de buurt van de koopsom in de laatste transactie. De bij

Op NotarisNet zijn naast bovenstaande uitspraken ook andere tuchtuitspraken te lezen. Nadere informatie: KNB, Willem Geselschap, telefoon 070 3307133 (w.geselschap@knb.nl)

het geheel, dan wel een deel, betrokken makelaar heeft aan de notaris een bedrag van 40.000 euro aangeboden. De notaris heeft dit bedrag geweigerd en ook niet ingestemd met betaling van dit bedrag aan zijn zus die werkzaam was op het kantoor van de notaris. Het bewuste bedrag is vervolgens betaald aan de partner van de zus van de notaris.

De kamer van toezicht komt tot het volgende oordeel:

Gelet op het grote verschil tussen de eerste door C geaccepteerde koopsom en de WOZ-waarde had het op de weg van de notaris gelegen C adequaat, verifieerbaar, voor te lichten. De notaris heeft niet aangetoond dat hij dat heeft gedaan. Dat klemmt, te meer nu ook het verdere verloop van de transacties en de gerealiseerde prijsstijgingen zo veel vragen oproepen die de notaris niet heeft kunnen beantwoorden. Tegen de achtergrond van de feiten duidt de door de makelaar aan de notaris aangeboden som geld van 40.000 euro op een verkeerde rol van de notaris in het geheel van de transacties. De uitleg van de notaris maakt dat niet anders. De notaris heeft gezegd dat hij het geld niet heeft aangenomen. Van het tegendeel is de kamer niet gebleken. Echter, de notaris heeft zich niet uitdrukkelijk gedistantieerd van het aanbod en heeft zich niet verzet tegen de uitbetaling van het bedrag aan de partner van zijn zuster, noch richting de makelaar, noch richting de partner van zijn zuster. Voorts is gesteld noch gebleken dat de notaris getracht heeft de betaling ongedaan te maken. Hiermee heeft de notaris aldus laakbaar gehandeld, omdat bedoeld nalaten het vertrouwen in de notaris dat het publiek mag hebben, ondermijnt. Van een notaris mag worden verwacht dat, indien hem een som geld wordt aangeboden, hij exact weet aan te geven voor welke verleende diensten dat is geweest. De notaris heeft ter zitting verklaard dat niet te weten en dat hij ook niet weet waarom het bedrag is betaald aan de partner van zijn zuster. Vanuit een juiste professionele houding mag van een notaris worden verwacht dat hij in dat geval onderzoek doet of laat doen. Dat heeft hij niet gedaan. De notaris heeft klachtwaardig gehandeld door zich niet te distantiëren, zich niet te verzetten

en door geen adequaat onderzoek te (laten) verrichten. Daarmee is het vertrouwen in het notariaat ernstig geschaad.

De kamer acht de handelwijze van de notaris uiterst bedenkelijk. De notaris heeft met zijn handelen en nalaten grote schade toegebracht aan het vertrouwen in het notariaat. De maatregel van ontzetting uit het ambt van notaris acht de kamer daarom gepast en geboden.

Kamer voor het notariaat Arnhem – Leeuwarden 12 juni 2013, LJN YC0987

Opmerking

De notaris moet ook controleren dat zijn medewerkers of hun partners geen vergoeding krijgen voor geleverde diensten. De notaris kan uiteraard niet de financiën van zijn medewerkers en partners beoordelen. Mocht een medewerker dus zonder medeweten van een notaris een vergoeding voor 'geleverde diensten' ontvangen, dan moet worden aangenomen dat dit de notaris niet (tuchtrechtelijk) kan worden tegengeworpen. In dit geval werd echter eerst een vergoeding aangeboden aan de notaris en daarna aan zijn directe familie. De notaris wist dus van het aanbod en had moeten nagaan of dit niet was geëffectueerd. Had de notaris dit gedaan en vervolgens actie ondernomen om zijn zwager tot terugbetaling te bewegen, dan lijkt het erop dat de tuchtrechter van mening is dat de notaris dan voldoende had gedaan om een verkeerde beeldvorming rond zijn rol bij de transacties te voorkomen. Blijft in dat geval overeind dat de kamer van mening is dat de notaris C uitvoeriger had moeten wijzen op de grote prijsverschillen. Het beroep van de notaris op zijn geheimhoudingsplicht ten opzichte van de partijen bij de opvolgende transacties, wordt door de tuchtrechter niet gehonoreerd. Na een aantal bekende tuchtzaken over de ABC-transacties, wordt over het algemeen aangenomen dat de notaris geen beroep op zijn geheimhoudingsplicht kan doen indien hij weet dat een object al is doorverkocht voor een aanzienlijk hoger bedrag. De tuchtrechter volgt hier deze lijn.

PERSONALIA

Linda van de Oudeweetering

Sharon Hament

Recent benoemd tot notaris

Amsterdam (nieuwe vestigingsplaats en in associatie met Boekel De Nerée) m.i.v. 15 juli 2013 **mr. A.A.J. van Heesen**, kandidaat-notaris (2003);

Waddinxveen (protocol mr. J.A.M. Kock) m.i.v. 15 juli 2013 **mr. R.H. Boertje**, kandidaat-notaris (1996);

Almere (protocol mr. J.W. Landgraaf) mw. **mr. S.A.M. Hament**, kandidaat-notaris (2002) m.i.v. 15 augustus 2013;

Amsterdam (protocol mr. J.L.F. Bakker en in associatie met Allen & Overy) mw. **mr. drs. P.C. Cramer-de Jong**, kandidaat-notaris (1995); **Oegstgeest** (protocol mr. R. van den Noulant) mw. **mr. L. van de Oudeweetering**, kandidaat-notaris (1998).

Aangewezen tot toegevoegd notaris

Amsterdam (protocol mevrouw mr. S. Laseur-Eelman) m.i.v. 1 augustus 2013 **mr. R. Collenteur**;

Amsterdam (protocol mr. J.-M.P. Hermans) m.i.v. datum beëdiging **mr. O.W.J. Hoefnagels**; **Montferland** (protocol mr. P. Reijenga) m.i.v. datum beëdiging mevrouw **mr. M. van Dijk-Kremer**;

Almere (protocol mr. J.A.G. Milder) m.i.v. 9 augustus 2013 **mr. M.G. de Boer**.

Eervol ontslag op verzoek

mr. J.P. Schmal, notaris te **Purmerend**, m.i.v. 7 juni 2013;

mr. J.A.M. Kock, notaris te **Waddinxveen**, m.i.v. 15 juli 2013;

mr. Y.O. Kramer, notaris te **Rotterdam**, m.i.v. 1 augustus 2013;

mw. **mr. J.C.M. Roelen-Nuijten**, notaris te **Breda**, m.i.v. 1 september 2013;

mr. E.J.M. Mascini, notaris te **Velsen**, m.i.v. 1 oktober 2013;

mr. J.W. Landgraaf, notaris te **Almere**, m.i.v. 15 augustus 2013;

mr. V.P. Kradolfer, notaris te **'s-Hertogenbosch**, m.i.v. 1 september 2013.

Toewijzing protocol

De staatssecretaris van Veiligheid en Justitie heeft op grond van artikel 15 van de Wet op het notarisambt besloten het protocol en de overige notariële bescheiden van:

- mr. R.A. Gallas, tot 1 januari 2013 notaris te **'s-Gravenhage**, m.i.v. 1 juli 2013 toe te wijzen aan **mr. R.A. Split**, notaris te **'s-Gravenhage**;

- mw. mr. E. Crol-Kole, tot 1 januari 2013 notaris te **Arnhem**, m.i.v. 1 juli 2013 toe te wijzen aan **mr. Q.F.C. Laumans**, notaris te **Arnhem**;

- mr. A.J.W. Jansen, tot 1 januari 2013 notaris te **Stadskanaal**, m.i.v. 1 juli 2013 toe te wijzen aan **mr. F.A. Bergman**, notaris te **Stadskanaal**;

- mw. mr. C.J. Melsbach, tot 1 januari 2013 notaris te **Zwolle**, m.i.v. 1 juli 2013 toe te wijzen aan **mr. J. de Kroon**, notaris te **Zwolle**;

- mr. C.J. Zwaard, tot 1 januari 2013 notaris te **Oss**, m.i.v. 1 september 2013 toe te wijzen aan **mr. A.G. Ekkelmans**, notaris te **Oss**;

- mr. F.C. Kroes, tot 25 mei 2012 notaris te **Hellevoetsluis**, m.i.v. 1 oktober 2013 toe te wijzen aan mevrouw **mr. M.J. Moerland-Jansen**, notaris te **Brielle**;

- mevrouw mr. T.J. van der Veer, tot 16 januari 2013 notaris te **Veenendaal**, m.i.v. 19 juli 2013 toe te wijzen aan **mr. P.M. Vinke**, notaris te **Veenendaal**;

- mr. A.L.M. Schulte, tot 1 februari 2013 notaris te **Amsterdam**, m.i.v. 1 augustus 2013 toe te wijzen aan prof. **mr. B.C.M. Waaijer**, notaris te **Amsterdam**;

- mr. J. van Keulen, tot 3 juli 2013 notaris te **Rotterdam**, m.i.v. 1 augustus 2013 toe te wijzen aan **mr. P.M. Verboon**, notaris te **Barendrecht**;

- mr. J.A.D.M. Vrijdag, tot 15 februari 2013 notaris te **Oisterwijk**, m.i.v. 1 augustus 2013 toe te wijzen aan **mr. J.A.D.M. Vrijdag**, notaris te **Oisterwijk**;

- mw. mr. G. van Sprang, tot 1 februari 2013 notaris te **Amsterdam**, m.i.v. 1 november 2013 toe te wijzen aan **mr. A.E. Blom**, notaris te **Amsterdam**;

- mr. R.N. L.M. de Beer, tot 1 februari 2013 notaris te **Veghel**, m.i.v. 1 september 2013 toe te wijzen aan **mr. O.J. Deddens**, notaris te **Veghel**;

- mr. R.E. Nagtzaam, tot 1 juli 2013 notaris te **Renkum**, m.i.v. 15 september 2013 toe te wijzen aan **mr. P.M.R. Fechner**, notaris te **Arnhem**;

- mr. F. van Ekdum, tot 3 juli 2013 notaris te **Utrecht**, m.i.v. 26 augustus 2013 toe te wijzen aan **mr. R.J. Holtman**, notaris te **Utrecht**;

- mr. Y.O. Kramer, tot 1 augustus 2013 notaris te **Rotterdam**, m.i.v. 1 september 2013 toe te wijzen aan **mr. P.M. Verboon**, notaris te **Barendrecht**.

Overleden

Op vijftienennegentigjarige leeftijd op 2 juli 2013 de heer **C.F.L. Klein**, oud-notaris te **Nieuwleusen**.

Op vierentachtigjarige leeftijd op 28 juli 2013 de heer **F. Smith**, oud-notaris te **Appingedam**.

Op tachtigjarige leeftijd op 29 juli 2013 de heer **mr. C.D.P. van Aalst** oud-notaris te **Borger-Odoorn**.

Rectificatie

In het vorige nummer van *Notariaat Magazine* is per abuis een fout getreden in de personalia. Onder 'Toewijzing protocol', het zesde opsommingsstreepje had de naam mr. A.J.W. Kuiper, notaris te Oudewater, moeten staan in plaats van mr. A.W.J. Kuiper, notaris te Oudewater.

Women on top

In het *Notariaat Magazine* van juli/augustus vraagt Nora van Oostrom zich af waar de vrouwen in het notariaat zijn. Ondanks dat een overgroot deel van de kandidaten vrouw is, zijn de notarissen toch meestal van het mannelijke geslacht.

Nieuw is deze constatering niet. In 2008 gaf de KNB met het symposium 'Meer diversiteit' het startsein om onder andere vrouwen en mannen dezelfde kansen te geven in het notariaat. De voorzitter van destijds, Erna Kortlang, gaf tijdens het symposium aan dat de KNB wil bereiken dat het percentage vrouwelijke notarissen in 2013 is gestegen tot 30 procent. Aangezien het percentage momenteel blijft steken op een krappe 20 procent, wordt deze doelstelling naar alle waarschijnlijkheid niet gehaald.

WAAROM

Maar waarom zouden we eigenlijk zo'n percentage opleggen? Wordt de kwaliteit

van het notariaat daar beter van? Moet het niet gaan om wie de meest geschikte persoon is? Dat is toch het beste voor de notaris-kantoren en de (kandidaat-)notarissen zelf, en daarmee ook voor de cliënten?!

GOED OP WEG

Ook bij het kantoor waar ik werk zijn de meeste kandidaten vrouwen; er is slechts een enkele vrouwelijke notaris. En dat ondanks het feit dat diversiteit al jaren hoog op de kantooraanpak staat. Volgens een van de (mannelijke) notarissen zijn ze goed op weg, want er is eindelijk weer een jonge mannelijke kandidaat aangenomen, goed voor de verhouding man/vrouw. Na wat doorvragen bleek dat het geslacht van de sollicitant van doorslaggevende betekenis was, niet zijn persoonlijke kwaliteiten.

BESTE KWALITEITEN

Ik heb inmiddels de nodige jaren ervaring en verwacht op niet al te lange termijn een keuze te moeten maken of ik wil doorgroeien

tot notaris. Ik zou me echter niet serieus genomen voelen als ik notaris mag worden vanwege het feit dat daarmee wordt bijgedragen aan de diversiteit op kantoor. Ik wil tot notaris benoemd worden, omdat ik over de beste kwaliteiten beschik, er al die jaren hard voor heb gewerkt en heb bewezen dat ik mijn vak versta. En als de huidige notarissen alsnog voor een andere, mannelijke, kandidaat kiezen op basis van geslacht, dan maken ze in mijn ogen een fout. Niet omdat het gestelde percentage niet wordt gehaald, maar omdat op die manier niet voor kwaliteit wordt gekozen. De bal ligt volgens mij dus niet bij de vrouwen, maar bij de huidige notarissen, de mannen dus.

Kano

Drie kandidaat-notarissen schrijven bij toerbeurt de Kanocolumn. Elke maand doet een van hen verslag van de belevenissen en ervaringen als kandidaat-notaris. Om vrijuit te kunnen schrijven, ondertekenen ze de column slechts met 'Kano'.

Opvolger in Zuid-Holland

- Wij zoeken voor een kwalitatief uitstekend notariskantoor in Zuid-Holland een opvolger (m/v)
- Een energieke vrouw of man die samen met de zeven medewerkers het kantoor wil voortzetten en uitbouwen.
- Het kantoor – het betreft een stadspraktijk - heeft een uitstekende naam met een plezierige, loyale werksfeer en veel aandacht voor cliënten en medewerk(st)ers.
- Het in een karakteristiek pand gevestigde kantoor in een zeer aantrekkelijke gemeente kwalificeert zich het best door de kwalitatief hoogstaande notariële dienstverlening, waarin klassieke waarden in een modern jasje zijn gestoken.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met drs. Maurice Berkhout telefoonnummer 073-640 85 30 of maurice.berkhout@bumeco.nl

Alle reacties worden vertrouwelijk behandeld.

Buro Merks

CONSULTANCY

■ Raadgevend bureau voor:	■ Correspondentie-adres:	■ E: info@bumeco.nl
■ NOTARISSEN	Postbus 3408	T: 073 - 64 08 530
■ KANDIDAAT-NOTARISSEN	5203 DK 's-Hertogenbosch	F: 073 - 64 08 539

Notariskantoor Boelens – Delft

Oude Delft 62 - 2611 CD Delft - tel. 015-2137050
www.notarisboelens.nl

Wij zoeken versterking!

Vooraf op onze afdeling familierecht komen wij bij tijden handen te kort.

Daarom komen wij graag in contact met iemand met ervaring op een notariskantoor die (voorlopig op oproepbasis voor één of twee dagen per week) ons team wil versterken.

Wij denken aan iemand (v/m) die goed is in het afwikkelen van nalatenschappen maar ook verstand heeft van andere op een notariskantoor voorkomende zaken. Onze nieuwe collega kan dus een kandidaat-notaris zijn, maar ook een ervaren notariële medewerker.

Kijkt u voor meer informatie over ons kantoor op onze site.

Belt u met Wim Boelens voor meer informatie. Sollicitatiebrieven graag sturen naar notaris@boelens.net of ons correspondentieadres: postbus 2882, 2601 CW Delft

Nu is er de *BNApp!*

BNA Bureau Notariaat & Advocatuur
Meesters in accountancy

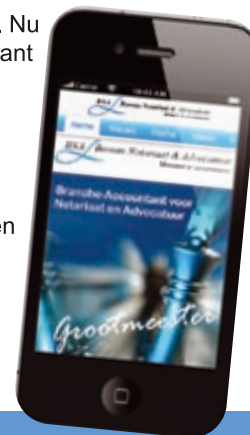
Accountancy is ons vak, het notariaat ons specialisme

BNA is in 1987 als administratiekantoor voor het notariaat begonnen. Nu ruim 25 jaar later zijn wij uitgegroeid tot de grootste branche-accountant binnen het Notariaat. Bureau Notariaat & Advocatuur is:

- Financiële administratie
- Fiscaal advies & aangiften
- Bedrijfsvergelijking
- Managementinformatie
- Jaarrekening & advies
- Salarisadministratie
- Hulp bij ontslagprocedures
- Opvolging & ondernemingsplannen

Wij helpen u graag bij het tactisch schaakspel dat de notariële onderneming tegenwoordig is. Wij zijn uw Branche-Accountant!

Oude Utrechtseweg 26-28, 3743 KN Baarn
Postbus 1008, 3740 BA Baarn

T: 035 693 64 44
F: 035 693 95 55

info@bna-lodder.com
www.deNotarisPraktijk.nl

Leergang Executele

NOVEX is een vereniging voor executeurs. De professionele executeurs kunnen hun kennis en kunde verder ontwikkelen door het volgen van een tweedaagse intensieve cursus: de leergang executele. De theorie en praktijk worden onder andere aan de hand van casus en stellingen behandeld.

Na het volgen van de leergang staat het lidmaatschap van NOVEX open. Leden krijgen onder meer diverse verdiepingscursussen aangeboden. Daarnaast is NOVEX als belangenbehartiger in gesprek met diverse partijen om de positie van de executeur te verbeteren.

NOVEX is een multi-disciplinaire vereniging met bestuursleden en leden uit verschillende beroepsgroepen. De beroepsgroepen werken binnen NOVEX samen om de executeur te professionaliseren.

(zie ook www.novex-executeur.nl)

Een lid van NOVEX kan zich aanmelden voor certificering door de Stichting Certificering Executeurs (SCE). De vereisten voor certificering en de gecertificeerde executeurs kunt u vinden op: www.sce-executeurs.nl.

Docenten

De heer O.A. Balkenende
De heer mr. J.D.H. van Ewijk
Mevrouw mr. P.G. Knoppers
Mevrouw prof. mr. T.J. Mellema-Kranenburg
Mevrouw mr. J. Nijenhuis-Wildervanck
De heer prof. dr. B.M.E.M. Schols
De heer prof. dr. J.P.M. Stubbé

Kosten voor de leergang: € 1.750,-

(exclusief btw, inclusief lunches, diner, overnachting, borrel en cursusmateriaal).
13 PE-punten zijn aangevraagd bij KNB, EPN en RB.

Data/tijden leergang executele:

21 november 2013 van 9.30 uur tot 20.00 uur, overnachting. 22 november 2013 van 9.00 tot 17.00 uur met een afsluitende borrel.

Locatie:

Hotel Bergse Bossen te Driebergen

Voorwaarde:

Deelnemers dienen een goede kennis van het erfrecht te hebben.

Diegenen die niet over voldoende kennis beschikken, moeten de cursusdag erfrecht / executele op 31 oktober 2013 volgen.

Aanmelding

U kunt zich aanmelden via de website van NOVEX: www.novex-executeur.nl

Voor vragen of informatie

Mevrouw mr. A. Rookmaker
info@novex-executeur.nl of 020-3882928